

ek

Taxa postala
platite in num rar
No.

Szerkesztoseg
es kiadohiva-

da Ba
Telefo
vonta
600, es
havont
egesz
erteku
szerint.
bansag
Cikkekial
tanulomasat csak a for-
ras megjelolesivel eagedjuk meg.

Dr. Romszetter Robert

Budapest

Diszter 2 1, 8

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Bérmentetlen
leveleket nem
fogadunk el.
Kéziratok meg-
örzésére és visszaküldésére nem vál-
lítkozunk. Főszerkesztő Dr. Marton
Ernö. Felelős szerkesztő Jambor
Ferenc. Bukaresti szerkesztő: Hát-
szegi Ernő, Str. Sf. Constantia Nr. 31

Ára 5 lej

Vasarnap, 1931 dec. 20.

5692. EV
TEBETH 10.

XIV. ÉVF.
284. SZÁM

Az agyonverit képes- levelezőlap

Szegény levelezőlap.
Eddig háromért árulták, máától már
nyolc az ára, mert a világ legbölcsebb
miniszterelnöke hamarjában nem talált
jobb jövedelmi forrást a közoktatásügyi
minisztérium számára, mint a képes le-
velezőlap monopóliumát.
Darabonként csekély öt lejt akar ke-
resni a képes levelezőlapon, az ország
legnagyobb tudósa.
Nagyon kevés pénzt fog látni ezekből
az öt lejtekből Iorga.
Legfeljebb a miniszterek és a jobb jö-
vedelmű panamisták fognak majd arra
vetemedni, hogy ilyen drága anizsokár-
nyával bonyolítsák le a levelezésüket.
És ha a miniszterelnök nem is keres
majd egy krajcárt sem, azt a sokszáz
embert, aki a levelezőlapokból élt eddig,
holtbirtoson agyonveri.
Azután vakarhatja majd a fejét, hogy
honnan vegyen egy másik ilyen jó ötletet
a monopóliumra.
Az apró emberkének is oda az éj-
szakai nyugalma.
Senkisémet tudhatja, hogy mikor veti ki
Iorga éppen az ő szegényes kenyérére a
halóját.
Hiszen a képeslevelezőlap után nem
jöhét már más, mint a cipőszinor, a cipő
paszta, galgérómb, mézeskalács, szoda-
víz vagy az eldobott cigarettá csutka
monopóliuma.

Robu képviselő ur

A mai nappal ő is kiérdemelte, hogy
egy strófat írjunk róla ezen a helyen.
Robu ur, a véresszájú radautzi kocsmá-
ros, Czua professor első szárnysegéde
ma sajátkezüleg kidobta a kamara ülés-
terméből az ország egyik legkiválóbb új-
ságrójtát, a bátor és szellemes tollu Scrutator,
akinek egyetlen büne, hogy a pol-
zári életben a Blumenfeld névre hallgat.
Robu ur alaposan mellbevágta az újsá-
gíró és az egész kamara, az összes képvil-
sók és miniszterek szemeláttára kidobta
a tereméből.
A gyanútlan olvasó feltételezhetné,
hogy az elnökség és parlament többsége
legalább is megbélyegezte ezt a kvalifi-
kálhatatlan brutalitást.
Eppen ellenkezőleg. Lupnak azt a ja-
vaslatát, hogy a verekedő képviselőt uta-
sítsák a mentelmi bizottság elé, egyszer-
re elvetették. A többség nem találta
bűnösnek Robut azért, hogy a zsidó újsá-
gírót inzultálta.
Mert Robunak és Czuanak mindent sza-
bad. Ők adják meg a mai parlament igazi
koloritjét. Ők a primadonnák a Mitropolia
dombon. Az ő beszédeikkel és közbeszélá-
saikkal vannak tele a parlamenti tudósítá-
sok nekik udvarolnak a miniszterek és a
többségi honatyák, körülöttük forog az
egész törvényhozás, ők jelképezik az „új
rituust” a maga kendőzetlen, ijesztő való-
ságában.
Tehát megértük ezt is, Robu ur a prim-
hegedős a román kamarában.
Legyünk e kíváncsiak ezután, hogy mi-
lyen törvényeket gyárt ez a parlament?
A Robu ur törvényeit.

Nem rossz dolog puccsistának lenni...

Ezideig csak arról tudtunk, hogy nem
rossz dolog puccsistának lenni, ha a
puccs sikerül. Amióta azonban a siker-
telen puccsoknak egész sorozata zajlott
le kortársi szemünk előtt, rá kellett jöj-
nünk arra is, hogy puccsistának lenni
nem rossz dolog akkor sem, ha a puccs
nem sikerül. Ugylátszik, széles Európá-
ban a puccsistáknak külön védőszentjeik
vannak, akik megóvják őket abban az
esetben is minden kellemetlen követke-

A cukor ára nagyban 33, kicsiny- ben 35 lej

Bucuresti-Bukarest, december 19.
A hivatalos lap mai száma közli a mi-
nisztertanácsi jegyzőkönyvet, mely sze-
rint a cukor beviteli illetékét 21 lejről
9 lejre szállították le 3 havi időtartam-
ra. Ugyancsak ez a jegyzőkönyv tartal-

mazza a minisztertanácsnak azt a dön-
tését is, hogy a cukorárakat nagyban
33, kicsinyben 35 lejben állapították
meg. A kormány megfelelően leszállít-
totta a cukorrépa árait is.

Forrong Ausztria népének többsége a Heimwehr-puccs ügyében hozott felmentő ítélet miatt

Bécsben szocialista és kommunista tömegek hatalmas tüntetése- ket rendeztek és csaknem az összes kávéházak ablakait beverték

Bécs, december 19. Ausztria köztár-
saság-hü népe valósággal forradalmi
nyugtalanúságot mutat annak a várat-
lan eseménynek a hatása alatt, hogy a
gráci esküdtbírósg Pfriemer és társai
puccskísérlete és hazafurási bűnperé-
ben felmentő verdiktet hozott s ennek
alapján a bíróság fel is mentette a vád
alól a Heimwehr-vezetőket.

ablakait beverték.
Bécs külvárosában újabb súlyos zavar
gásoktól tartanak, mert a kommunis-
ták megmozdulásra készítik a munka-
nélküli tömegeket. Vasárnapra a tömeg
szünetelvények elemmentáris kirobbanását
várják.

A felmentő ítélet tulajdonképpen vár-
ható volt, mert hiszen az esküdttek
legnagyobb része a gráci Heimwehr-
szervezeteknek tagja volt s így csak
természetes, hogy saját elvtársaikat
nem ítélték el. Már a tárgyalás alatt
is olyan atmoszféra alakult ki a bírósá-
gi teremben, amelyből joggal lehetett
következtetni arra, hogy az esküdttek
a felmentés mellett fognak szavazni.

A gráci felmentő ítélet egyébként a
kormány köreiben is óriási megütköz-
ést keltett, amelynek számára lehetet-
len helyzetet teremtett. Jellemző egyé-
ként, hogy a Heimwehrpuccskísérlet
perében az elhangzott gráci ítélet után
az államügyész semmiféle nyilatkozatot
nem tett.

Amikor ugyanis a per vádlottait az
ítélet kihirdetés meghallgatására a te-
rembe vezették, a hallgatóság soraiból
számosan jobbkar felemeléssel üdvözöl-
ték Pfriemert és társait, akik az üd-
vözlést hasonló módon viszonzták. Az
ítélet kihirdetésé rendjének biztosításá-
ra a törvényészeki épületbe karhatalmat
rendeltek ki, de incidens nem fordult
elő.

Egyidejű jelentés szerint Svájc és
Törökország követeli ma felkeresték
Schober külügyminisztert s felkérték a
svájci döntőbírósg elnökségének elvál-
lására. Schober elfogadta a tisztelet s
köszönetét fejezte ki a bizalomért.

A gráci ítélet nyomán Bécsben a szo-
cialista és kommunista tömegek köré-
ben óriási felháborodás lett urr. A gyű-
lekezési tilalom ellenére a szocialisták
és kommunisták tüntetéseket rendez-
tek s a tüntető tömegek szélsőséges
elemei csaknem az összes kávéházak

Bécs, december 19. Az osztrák par-
lament ülésén Deutsch szocialista kép-
viselő bejelentette, hogy a szocialisták
megbízható hirie szerint a Heimwehr
új puccsot tervez, amelyet vagy a ka-
rácsnyi ünnepek alatt vagy karácsony
és husvét között akarnak megvalósít-
tani.

ményektől, ha vállalkozásaik nem sike-
rülnek.

A szociáldemokrata párt tisztában
van a Heimwehr katonai előkészületei
vel, éppen ezért óva inti őket, hogy meg-
ismételjék puccskísérletüket, mert a
szocialisták az önvédelmet még erőszak
alkalmazása árán is erkölcsi kötelessé-
güknek tartják.

A Heimwehr-puccsisták felmentése
Grácban, a magyar puccsisták hadügy-
miniszteri szimpátiával alátámasztott
sikere, amellyel eleve menekültek a sta-
táriális eljárás alól: mind-mind azt bi-
zonyítják, hogy puccsistának lenni nem
is olyan kockázatos dolog, sőt ha az
ember egy kicsit jól imádkozik, egye-
nesen előnyös dolog.

történelmi hátere meglehetősen gyanus
és fölöttébb jellemző. Európa, ugyát-
szik, valósággal szabad zsákmány-terít-
lete lett minden kalandornak és született
bűnözőnek, aki történetesen nem elégszik
meg kisebb zsákmányokkal, hanem egész
nagy tételekre játszik. Ezeknek betörő-
szerszámuk nem a furó, nem a fészektövas
és nem a ráspoló, hanem a politikai jel-
szó és a kakastollas csákó. Csodálatos-
képpen azonban nekik minden szabad.
Hogy meddig szabad, nem tudjuk. De
bizunk abban, hogy az egyes országok
józan, dolgozó és becsületes lakossága
végül is megelégteli eme garázdák garáz-
dalkodását. Hisszük és reméljük, hogy
nincs már messze az idő, amikor puccs-
csistának lenni nem lesz jó dolog, de sőt
nagyon is rossz dolog lesz.

Mialatt szegény ördögöket, akik végső
kétségbeesésükben lopásra, vagy betör-
ésre adják fejüket — az igazságszolgá-
latás teljes szigorával sujtanak, az alatt
azok, akik az alkotmányos állami rendet
alattomos bérgyilkosok módjára akarják
leszarni: szabadon garázdálkodhatnak.
Csodálatos ellentmondás ez, amelynek

VILÁG TÜKRE

A válságba jutott vasutak

Közgazdászok számára az egyes államok
vasutainak jövedelmei olyan adatokat je-
lentenek, amelyekből a zország gazdasági
életére a legegyszerűbb módon lehet kö-
vetkeztetni. A vasutak inkasszói az általá-
nos konjunktura mértékességét jelentik.
Ez magyarázza azt, hogy minden állam
eminens fontosságú kérdésnek tekinti vas-
utainak kiegyensúlyozott üzletmenetét és
indokolja azt az igyekezetet, amellyel ma-
den állam a maximumig akarja fokozni
az államvasutak jövedelmét. Nem lesz ér-
dektelen tehát egy cikk keretein belül is-
mertetni az európai államok vasutainak
helyzetét, amely a világházkrisis mai hely-
zetében a legfrappánsabbul tudja vissza-
tükrözni a válság méreteit. Hetek óta hall-
juk belföldi és külföldi politikusok nyil-
latkozataiból, hogy a gazdasági házkrisis el-
érte mélypontját és meg kell történnie an-
nak a változásnak, mely most vagy a ka-
pitalizmus reorganizálása, vagy pedig
végleges esődjé felé viszi a megrendült
világgazdaságot. A vasutak statisztikái,
melyek a leghűsegeabb tükörképei az
egyes államok gazdasági életének, a for-
galom csökkenésének, a jövedelmek redu-
kálásának és a pénz hiányának olyan
bizonyítékát adják, melynek pregnánsab-
ban aligha lehetne illusztrálni a gazdasá-
gi házkrisis ijesztő méreteit.

Romániában a CFR jövedelmei állandó
csökkenésben vannak. A CFR jövedelmei
inkasszói csak 39 millióval maradt az áprí-
lisi bevétel mögött, július hónapban ez a
differencia már 122 millió, júliusban 128
millió, augusztusban pedig eléri a 150 mil-
liárd. Az esési tendencia, amint látható,
rendkívül erőteljes. Az elmúlt évi költség-
vetésben előirányzott 11 milliárd 700 mil-
lió lejből csak szerencsés esetben folyhat
be 10 milliárd. Tehát közel 2 milliárdnyi
deficit mutatkozik az államvasutak büd-
ziséjében, ami ellen védekezni sem lehet.
A kormány a jelentékeny deficit láttára
kénytelen volt az 1932-es költségvetésben
már csak 10 milliárd 205 millió bevételt
előirányozni a CFR-től, ami 13 százalé-
kos jövedelmi redukción jelent.

A román államvasutak deficitje termé-
szetesen nem egyedülálló jelenség Euro-
pában. Nem érdektelenek a német állam-
vasutak számadatai. A német államvasu-
tak január 1-től augusztus 31-ig 3 mil-
liárd 370 márkát (kb. 135 milliárd lej)
inkasszáltak, míg a mult év megfelelő pe-
riódusában az inkasszó 4 milliárd 155
millió márká (166 milliárd lej) volt. Ter-
mészetesen az inkasszó menete ott is az
export élénkségével van összefüggésben.
A deficitnek így szeptember-októberben
csökkennie kellett, mert ezekben a hóna-
pokban a német külkereskedelmi mérleg
aktív volt. Felvetődik azonban az a kér-
dés, hogy a mai hazai ipart támogató és
vámprotekciónizmuson épült gazdasági
tendenciák mellett a német export a jövő-
ben is meg fogja tartani ezt az intenzi-
tást. Az 1931-es év tíz első hónapjában a
német államvasutak deficitje 306 millió
márka (több mint 12 milliárd lej). A leg-
utóbbi sükségrendelet a szállítási ta-
rifát tíz százalékkal leszállította, ami ösz-
szegben 300 millió márkának felelhet
meg. Amennyiben tehát a forgalom csök-
kenése a jövőben nem folytatódik, úgy a
német államvasut már csak a tarifa-
differencia miatt is 300 márkával lesz a
mult évi jövedelmekkel szemben passzív.

Franciaországban a vasutak deficitje
a kamara vonatkozó bizottságának jelen-
tése szerint 3 milliárd frank (több, mint
20 milliárd lej), míg az elmúlt évben a
deficit mindössze 1.8 millió frank volt.
Az év végéig a deficit meg fogja közelít-
teni a 4 milliárd frankot, miután a
francia államvasutak heti inkasszója 200
millió frankkal maradt a költségvetési elő-
irányzat alatt. A vasutak hónapok óta
tárgyalnak a kormányval, hogy egy szá-
nálási lehetőséget találjanak. Javasolták
többek között a személytarifa emelését

Néhány fe
rémregény

Ham
tózta
háro

és a jövedelmezőség nélküli vasutvo
nalaknak autóbusszjáratokkal való behe
lyettesítését, valamint a vasutal kon
kurráló autóbusszvállalatok speciális meg
adóztatását. Az államvasutak részvé
nyesei befektetett tőkélükért aggódva, az
összes beruházások felfüggesztését kö
vetelik és a miniszterelnök az egyre erő
teljesebben megnyilvánuló követelések
kel szemben ígéretet is tett, hogy az
államvasutak költségeit egymilliárd
frankra redukálja.

De nem jobb az osztrák államvasutak
helyzete sem. A folyó évben az állam
vasutak bevételei 80 millió shillinggel
maradnak az előirányzatok alatt. Ebből
40 milliót a beruházási költségek redu
kálásával fedezni lehetett, míg a fenn
maradó 40 millió fedezet nélkül maradt.
A múlt évvel szemben a személyforga
lomnál 13, az áruforgalomnál 14 száza
lékos visszaesés mutatkozik. Az osztrák
Államvasutak rövidlejáratu hitelei 108
millió chillingnek (2 és fél milliárd lei
nek) felelnek meg.

Kanadában a gabona árzuhanásával
és az export pangásával együtt a vasu
tak jövedelem is rendkívüli csökkenést
mutatnak. A folyó év első kilenc hónap
jában a Canadian National Railway jö
vedelme 37 millió dollárral esett, a múlt
év megfelelő periódusával szemben.
Ugyanez a visszaesés mutatkozik az
Egyesült Állam vasutainál is. 1931 októ
ber 3-tól 10-ig az Egyesült Államokban
763 ezer 865 vagont raktak meg áruval,
míg az elmúlt évben ugyanezen a héten
954 ezer 785 vagont, 1929-ben pedig 1
millió 179 ezer 540 vagont raktak meg.
Kell hangsúlyozni, hogy a kormány a
vasutak részvényeseinek ama kérését,
hogy a tarifát 15 százalékkal emeljék,
már az első napokban visszautasították.
Végül azonban az állam is kénytelen
volt egy speciális adómentet létesíteni,
melyből a katasztróflis helyzetbe került
vasutak számára segélyalapot rögtönző
nek.

Igy tükröződik vissza az egyes álla
mok vasutainak statisztikáiból a világ
krisis képe. A legmeglepőbb tanulságo
kat a francia vasutak számadataiból
lehet levonni, mert a francia vasut defi
citéje a legkézenfekvőbb bizonyítéka an
nak, hogy Franciaországban is kezdetét
vette az a folyamat, mely a forgalom
esökkenésével, a fogyasztók kimerülésé
vel, bérredukciókkal és munkanélküli
séggel a gazdasági katasztrófához vezető
biztos utat kezdetét jelenti.

A MAI IFJUSÁG, AZ ORVOS, A MAI
EURÓPA REGENYE. Wassermann:
Eitel Andergast 2 kötöt, 710 oldal, 231
lej. Lepagenál Kvár. Vidékre utánvéttel
Kérjen ingyen könyvjegyzéket!

Vissza a háboruba?

A CHARITÉ szanatórium

Dr. Steiner v. egyetemi
nylv. rk. tanár vezetése
alatt.

Cluj, Str. Regală (v. Maj. 46-48.) 12a
Uj osz áru rendszeresített napi
150, III. 200 lej elátási és ápo
lásdíjjal. Műtét esetén lényegesen
leszállított pauszai árak.

Rádió-szenzáció!

Ingyen

Philips-hangszóró!

kap mindenki, aki újévig kp. Philips
gépet vásárol. Raktáron Atwater-Kent
gépek, dinamikus hangszóróval egybe
építve.

ELECTRICA

Hôtel Central épület

Oh jaj... Ha köhög, ha rekedt, kérjen **Éljen!**

EGGER mellpasztillát

Valóban hatásos gyógyszer tartalma gyógy
cukorka, amely csillapítja a köhögést és
oldja a nyálkát. Kapható minden gyógy
szertárban és drogériában.

megöl ez az átkozott
köhögés

Egger mellpasztilla
csakhamar meg
gyógyított

Nanking teljesen a zavargó diákok uralma alatt áll

A kantoni kormány tagjai megérkeztek Nankingba. A kantoniak demokratizálni fogják Kinát

London, december 19. A Mandzsuriában beállott pillanatnyi nyugalom, a jelek szerint a kitörni készülő hatalmas vihar előjele csak. A japán megszállás teljesen felkavarta a kínai nép lelkében szunnyadó forradalmi erőket, amelyek egyre vehemensebben sodorják ezt a nagy birodalmat a japán-ellenes háború felé. Kína forrongásának és forradalmi elszántságának Csang-Kai-Sek lemondása csak egyik bevezetője volt. Ma már nyilvánvaló lett, hogy a nankingi kormányzattal szemben a szocialista velleitáru kantoni kormányzat elvei nyomultak előtérbe. Maga Nanking a zavargó diákok uralma alatt áll. A kivényelt csapatok nem lépnek fel erőlyesen a rendbontókkal szemben s emiatt a zavargás már napok óta állandósult. A lakosság ne mmeri elhagyni házaikat. Csang-Kai-Sek állítólag el is menekült Nankingből, ahová a kantoni kormány tagjai megérkeztek s megkezdtek tárgyalásokat. A kantoniak hangoztatják, hogy

Kinát demokratizálni akarják és végre fogják hajtani a közigazgatás reformját. Követelik Csang-Hszü-Liang megbüntetését, akit a mandzsuri eseményekért felelőssé tesznek. Előbb keltezett távirat szerint Csang Kai-Sek kijelentette, hogy az egységes Kína kormányának erőit újra rendelkezésre bocsátja s ha reflektálnak munkásságára, nem utazik Kína területéről. A marsall a köztársasági elnök ségről való lemondást is azzal indokolja, hogy nem akarta, hogy személye akadály legyen az egységes Kína megalkításának. Egyidejű jelentés szerint Japánban az új kormánytól különösen nagy erélyt várnak a mandzsuri japán befolyás erősítése terén. Egyébként a mandzsuri viszály ügyében az amerikai szenátus felszólította Stimson amerikai külügyi államtitkárt, hogy a hatalmakkal és a népszövetségi tanáccsal váltott jegyzékeket terjessze a törvényhozás elé.

A villamosüzem ellen összehívott mai népgyűlést is betiltották

Dr. Pop Valér erdélyi miniszter nyilatkozata a gyűlés betiltásáról

Cluj-Kolozsvár, december 19. (Az erdélyi miniszter érdekes nyilatkozatot Uj Kelet tudósítójától.) Ismeretes, hogy Pop Valér nyugalmazott kormány biztos a villanyüzem-elleni akcióval kapcsolatban az elmúlt vasárnapra népgyűlést hirdetett. A népgyűlést miniszteri rendelettel betiltották arra való hivatkozással, hogy ebben az ügyben a kormány amugyis kiküldött egy bizottságot, amely a felhozott vádak felülvizsgálására hivatott. Pop Valér kormánybiztos a múlt vasárnapra betiltott gyűlést mára, december 20-ára ismét egybe hívta, a hatóságok azonban a miniszteri rendeletre való hivatkozással ezt a népgyűlést is betiltották. Ezzel kapcsolatban dr Pop Valér

tett a sajtó munkatársai előtt. A nyilatkozat a következőképpen hangzik: — A kormány a népgyűlések kérdésében úgy döntött, hogy nem engedélyezi csakis a politikai pártok gyűléseit és semmiképpen nem az ugynevezett polgári gyűléseket. Miután Kolozsváron, a villamosüzem kérdésében tervezett népgyűlés polgári népgyűlés jellegével bírt, a kormány nem tehetett kivételt és ezért nem engedélyezte. Ebből a határozatból azt a konkluziót levonni, hogy a kormány el akarja fojtani a közvélemény megnyilvánulásait, amelyek a városi villamosüzem komercializálási feltételeinek felülvizsgálását

Kétezeréves jelszó:

MUNDUS VULT DECIPI, EGO DECIPIATUR

Magyarul: A világ megcsalva akar lenni, tehát csalassék meg.

Nos! 68 éve fennálló cégem nem óhajtja vevőit megcsalni! Annak bizony ságául, hogy teljes értékű árut adok, ajánlok 20 darab „UNICUM“ önbortva pengét 100 lejért, oly feltétellel, hogy Ön azok közül 10 darabot kipróbálhat és ha azok nem olyan jók, mint a bármilyen néven nevezett legjobb önbortváltópengék, úgy cégem azokért — a használtkért is — a teljes fizetett összeget megtéríti.

Ugyancsak ajánlok 1 darab „UNICUM“ borotváló szappant rudban 25 lejért, ha ezen szappan nem puhítja meg tökéletesen a szakált, vagy rontja, csipi az arcbort, a félig használt rudért is visszafizetem a teljes összeget.

Egy 100 lejes „UNICUM“ borotváltért 14 napon belül, — csorba és rozsdamentes állapotban, — visszafizetem a teljes összeget, ha az Önnek bármilyen ok miatt nem felel meg.

Vidékre a pénz előzetes beküldéseellenében frankó, utánvét mellett 30 lej postaköltség.

Kun Mátyás Fia

CLUJ, CALEA MARECHAL FOCH No. 2.
Ezen ajánlat 2 hónapig érvényes.

követelik és hogy fenn akarja minden
áron tartani egy, a város érdekeire ká
ros állapotot, egyszerűen légből kapott
és rosszindulatú. Ennek eklatáns pél
dáját is adom:

— A belügyminisztérium teljes egyet
értésben az ipari és közoktatásügyi mi
nisztériummal, ankétot rendelt el még
a tervezett gyűlés előtt abból a célból,
hogy teljes komolysággal és objektivi
tással vizsgálja felül Kolozsvár város
ezen égető problémáját. Ennek az an
kétnak befejeztével a kormány meg
fogja oldani a törvényes előírások ke
retein belül és teljes egészében kielé
gítve a város érdekeit.

EGYESÜLETI ÉLET

Fisch Jesayohn kolozsvári előadása.

Fisch Jesayohn, a nyváradi hírhű zsidó ifjuság egyik prominens vezére a napok
ban Kolozsvárt tartózkodott rokonai lá
togatására, mely alkalmat az Ohél Móse
Imaház vezetősége arra használta fel,
hogy felkérje a kiváló szónok hírében
álló fiatal tudóst egy előadás megtartá
sára, aki a megtisztelő meghívásnak ele
get is tett. Szombaton délután a szinültig
megtelt imaházban magasszínvonalu
halachikus előadás után kétórás, meste
riesen felépített, magával ragadó beszéd
del, melyben élénk színekkel festette a
zsidóság mai nyomasztó helyzetét, gyö
nyörködte a hallgató közönséget. A
szellemes talmud és midrás-magyarázatoh
ban bővelkedő szónoklat mely hatást vál
tott ki a hallgatóságból, amely meleg ün
neplésben részesítette a vendéget.

A Hitachdut Haavoda műsoros teadél utánját ma d. u. 6-kor tartja a Str. Jaslor (v. Nagyszamos u.) 14. alatt levő sa ját helyiségében. Beléptíj 15 lej.

Utolsó szeminárium előadása. A dr. Gel ber és professor Silberbusch által Ko lozsváron tartott cionista szeminárium e héten befejeződik. Az utolsó előadást hét főn este 9 órakor tartja professor Sil berbusch a neológ iskolában. Ezen az elő adason bizonyára még számosan fog nak megjelenni, hogy egyuttal a városunk ból távozó kiváló előadót elbucsuztassák.

A Haggibbor teastje. A Haggibbor de cember 26-án, karácsony másodnapján este a KAC klub összes helyiségében nagyszabásu teastélyt rendez, melyre máris megkezdődtek az előkészületek. A Haggibbornak a januárban megtartandó bálig ez a legutolsó teastje s a Haggib bor standardközönsége minden bizonytal sívessen fogja felkeresni a nagysikerű nek ígérkező teastet.

Ma kezdődik az Árvagondozó és Nőgye let faakeiója. Megirta az Uj Kelet, hogy a Nőgyelet és Árvagondozó a nehéz vi szonyokra való tekintettel úgy próbálja enyhíteni a nyomort, hogy készpénzadó mányok helyett természetbeni gyűjtések kel szerez be szükségleti cikkeket a né külözőknek. Ma kezdődik a faakeió, mely nek során a kolozsvári sómérok fogják fel keresni a háziasszonyokat. Minden házi asszony egy kosár fát küld majd a szegé nyeknek, amit a cserkészek fognak rendel tetési helyeikre eljuttatni.

NYILTTER*)

Felhívás

Felhívjuk a n. é. közönség szives fi
gyelmét arra, hogy saját üzemünkben
modernül berendezett gallér osztályon
anticlorosan tisztított gallérokért, ugy
jóság, mint szépség tekintetében a leg
messzebbmenő felelősséget vállaljuk.

A n. é. közönség szives pártfogását
kéri:

CZINK, ruhafestő, vegytisztító
gyár.

*) E rovatban közöltekért felelős
séget nem vállal a Szerk.

Delia Comunitatea izr. orth. autonóm
din Cluj

No. 1086—1931.

HIRDETMÉNY

Közhírré tétetik, hogy a 1056—1931. sz.
a kibocsátott bérleti hirdetményben
a furdőbérletre,
a toltépési jog bérletre
és a pászkaellátásra
beadandó ajánlatok benyújtási végső
határideje f. hó 19-éről meghosszabbított
tott f. hó 25-éig.

Cluj, 1931. évi december 18-án.
Löffler, Bíró Andor,
titkár. alnök.

Sighet-Máramarossz
(Az Uj Kelet tudósít
ramarosszigeten járt
sörök és az ügyésze
szaporodtak a lakók.
Ujra „kutattak“ ko
lepleztek“ és sokmill
tek ki és ujra felesz
esaládapákat. Ujra...
Rövid idő óta harn
Máramarosszigeten
szerencsétlenség is n
val érkezik, tanácsa
denki, mi ez?
Csempész-botrány,
panama vagy justic
ennek a csunya játé
Az itt következő s
deríteni ebben a hon
göngyöltjük ennek a
éses szálat, amelyek
és pontos adatokkal
sügyi hatóságok
kik az agentprovoka
nők és főleg, mié
botrányokat.
S ennek a révén
esaládjuknak azokr
embereket, akik árt
ma a börtönben.

Máramarossz
szencziót

Másnap reggel tud
szencziót.

Hogy lejtött Meden
megbizottja, hogy e
fin agent provokató
látkat 17 kiló kovak
tót és letartóztatták
Hermant és Perl M
Mondom, én, te,
váncsi publikum, a
mi mindnyájan az
másnap reggel tudtu
záción. És ez így is
nem költöttek föl
órákor, hogy közölj
vagy pláne mondják
hogy mi készült.

Bajtunk kívül aka
Máramarosszigeten,
másnap reggel tudta
Szegény önhibáján
Dr Stoichita, a má
ország főnöke.

Vajjon ka
örigazgató

A rendőrségen kez
Dél előtt kerestük
igazgatót, akin erőse
„belefelekként“ az ügy
A szobájában talá
Mihai Bologát, a fő
társait. A kovakó-es
akarja látni minden
A rendőrigazgató
bőből kinyitja az as
rab fát tesz a tüze
— Nálunk ez így
Az urakat persze é
hiszen ilyenek az
rendelkezésekre áll
A rendőrigazgató
és mielőtt átadja, fe
— Hallották az ur
nek a városban? Ho
140 ezer lejt.

Dermer dr. ráhagy
hallotta, sőt többen
Jon megfelele-e ez
A rendőrigazgató
— Bár kaptam ve
karácsony előtt bizo

Ahogy a
térkedik.

Mielőtt érdemben
ügyel, el kell mon
törvény közönsége
a kovakó-csempésze
hogy ha valakit a
érték kovakó-csempé
bírságot kap. Ha k
szűnik ellene mind

Néhány fejezet a máramarosszigeti kovakő-botrány rémregényéből...

Hamangiu igazságügyminiszter figyelmét felhívjuk arra, hogy:

Hamis jegyzőkönyvek alapján letartóztattak és félesztendőre elzártak három szigeti zsidót

Mózes Mojse, Su'yok komiszár, gróf Meden és Nagy rendőrigazgató kovakő-botrányt inszcenálnak, hogy 8.370.000 lej bírságot vethessenek ki

Sziget-Máramarossziget, december 8. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Ismét Máramarosszigeten jártak az agent provokátorok és az ügyészégi fogházban ismét szaporodtak a lakók.

Ujra „kutattak” kovakő után, újra „leleplezték” és sokmillió bírságot vetettek ki és újra félesztendőre zártak el családapáikat. Ujra... újra...

Rövid idő óta harmadszor Máramarosszigeten pedig, ahová a szerencsétlenség is mindig csak párosával érkezik, tanácstalanul kérdi mindenki, mi ez?

Csempész-botrány, vagy inszcenálás, panama vagy justimord? Ki mozgatja ennek a csunya játéknak a kulisszáit? Rövid idő óta harmadszor Máramarosszigeten pedig, ahová a szerencsétlenség is mindig csak párosával érkezik, tanácstalanul kérdi mindenki, mi ez?

Máramarossziget váratlan szenzációra ébred

Máramarossziget váratlan szenzációra ébred

Máramarossziget váratlan szenzációra ébred

Máramarossziget váratlan szenzációra ébred

Máramarossziget váratlan szenzációra ébred

Máramarossziget váratlan szenzációra ébred

Máramarossziget váratlan szenzációra ébred

Máramarossziget váratlan szenzációra ébred

Máramarossziget váratlan szenzációra ébred

Máramarossziget váratlan szenzációra ébred

Máramarossziget váratlan szenzációra ébred

Máramarossziget váratlan szenzációra ébred

Máramarossziget váratlan szenzációra ébred

De jelenti azt is, hogy ha nem bírja kifizetni a büntetését (csak ilyen esetek fordultak elő) azonnal elzárják egy félesztendőre. Az igazságügyi hatóságok számára az a jegyzőkönyv mérvadó, amelyet az illető esendő, rendőr, gránicár, vámos, vagy monopólistizviselő csinált, aki a csempészetet felfedezte.

Tehát: se vizsgálóbíró, se tárgyalás, se tanúkihallgatás csak pénzbírság, vagy hat hónap fogház...

Kreuger Iván, a svéd gyufakirály jóvoltából, aki bérbevette tőlünk a tüzet 30 esztendőre — évi 20 millió lejért.

Akinek az érdekében módosították a büntetőtörvénykönyvet.

S a monopólikiadás büntetést 3 hónapról 6 hónapra emeltek.

A szigeti rendőrség hamis jegyzőkönyvekkel operál

S a szigeti rendőrségen a jegyzőkönyveket meghamisították.

A jegyzőkönyveket, amelyek kizárólagosan alapját képezik a kihágásoknak. A jegyzőkönyveket, amelyek alapján az ügyész letartóztatási végzést ad ki és amelynek alapján a törvényszék jóváhagyja a letartóztatási végzést.

Meghamisították a jegyzőkönyveket, melyek alapján hat hónapig kell a fogházban sanyilódni Fuchs Ieigneck, Stuhl Hermannnak és Perl Mendelnek és amelyek alapján 837 ezer lej prémiumot szednek fel az agent provokátorok.

Meghamisították a jegyzőkönyveket és ezzel megvetették az alapját az utóbbi évek legnagyobb panamájának.

Ki az a Mózes Mojse és hol tartózkodott a kritikus pillanatban?

December 2-án lejött Máramarosszigetre egy radauti zsidófiu. Imaházba ment és ájtatoskodott, majd tanult és szomorkodott. Ismerkedtek vele és ő elmondta, hogy van pénze és szeretne venni valami kovakövet és öngyújtót.

Máramarosszigeten nincs kovakő. A kovakő szikrázik, tüzet ad és hat hónapot Máramarosszigeten félének tölle. Az ország egyetlen városában se fogy annyi gyufa, mint Máramarosszigeten.

Ezt meg is mondták Mózes Mojsenak. De az az ember, akit Mózes Mojse áldozatul kiszemelt, az a sánta Fuchs Ieig, annak beteg a tüdeje és otthon nyolc gyerek sir kenyéért. És Moses Mojse, amikor kihunna a hátsó zsebéből a brifasnit és kikandikált onnan egy esomó képhasu ezres, a sánta Fuchs Ieig megrezent és a legkisebbik gyermekére gondolt, arra a verszegényre, aki napok óta már nem ivott tejet.

Es Fuchs Ieig azt mondta, hogy átmegy Szlatinára.

Öt napik húzódott a dolog. Közben Sulyok komiszár, aki a kolozsvári Inspektorátus mellett teljesít szolgálatot összekötésbe lépett dr Nagy szigeti rendőrigazgatóval. Letáviratozták Meden gróft, Nagy rendőrigazgató melléjük adott egy Popescu nevű komiszárt és várták a fejleményeket.

Mózes Mojse pedig megjelent 1931. december 7-ről 8-ra virradó éjszaka, hajnali 4 órakor az Octavian Goga 16 szám alatt, hogy „átvegye” a befutott árut...

Mit mondanak a hamis jegyzőkönyvek?

Sulyok komiszár a kolozsvári inspektorátustól és Popescu komiszár a szigeti rendőrségtől 4 óra 30 perckor jegyzőkönyvet csináltak. Pontosan egy félórával azután, hogy Fuchs Ieig, Stuhl Hermann és Perl Mendelt letartóztatták.

A jegyzőkönyvben elmondják, hogy információkat kaptak miszerint Máramarosszigeten nagymennyiségű csempészetet kovakő van. A fenti időpontban kiszálltak a megjelölt helyen és tényleg találtak 64 ezer darab kovakövet és 210 öngyújtót. Fuchs Ieig, Stuhl Hermann és Perl Mendelt, az in flagranti ért személyeket meg-

mozdították és bekísérték a rendőrségre. Ezt a jegyzőkönyvet csinálták hajnali 4.30-kor.

Reggel aztán gondolkodtak a dolog fölött és rájöttek arra, hogy ez a jegyzőkönyv még kiegészítésre szorul. Ezért 1931 december 8-i dátummal egy pótgjegyzőkönyvet csináltak.

A pótgjegyzőkönyvben már több adat van. Elmondják azt, hogy amikor követették Fuchst, elvesztették a nyomot s ami kor végre felfedezték a házat, melyben viláosság van és kopogtak az ajtón, az ajtót nem nyitották ki, hanem ki akartak szökni az ablakon keresztül. Erre Sulyok komiszár ur Fuchs Ieig mellének szegezte revolverét és Fuchs Ieig megadta magát.

Vagyis pontosan, precíz adatok, körül-

Május elsejére az összes lakásokat fel lehet mondani, ha a házigazda nem enged a bérből

Bucuresti-Bukarest, december 19. A szenátus tegnapi ülésén megszavazták az egyszakos lakástörvényt, törölték azonban azt a pontot, mely szerint a szerződés csak abban az esetben szűnik meg, ha a háztulajdonos nem fogadja el a 20 százalékos leszállítást. Ennek alapján a lakók nagyobb bérlet zárlatát is kérhetnek mint 20 százalékos, illetve foguk van a lakbérleti szerződés május elsejére minden megszorítás nélkül felmondani.

Nagyszabású szovjetkémkedési pert tárgyal a jasi hadbíróóság

A főváltott egy ezredétől megszökött katona, aki kéthónapos kurzust hallgatott végig Moszkvában

Bucuresti-Bukarest, december 19. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A jasi hadbíróóság előtt tegnap nagyszabású szovjetkémkedési per tárgyalása vette kezdetét. A vádlottak padján két aktív katona ül, egyik egy önkéntes káplár, a másik közkatona, rajtuk kívül az egyik Jasi környékén levő falu görögkeleti kántora. A szovjetkémkedési pert néhány hónappal ezelőtt leplezték le, amikor letartóztatták Vladimir Gorduja katonaszökevényt és Moga kántort.

A vádlottak között van Vladimir Gorduja testvérbátyja, Dumitru Gorduja, aki a 13 gyalogezred önkéntes káplárja volt. Smoulcovicu környéki fiatalember és Elena Bărlădeanu tanítónő. Kihallgatása során Vladimir Gorduja elmondta, hogy egy rokonának rábeszélésére kezdett Szovjet-Oroszország számára kémanyagot gyűjteni. Múltán nagyobb pénzüsszeget ajánlottak fel neki, a GPU szolgálatába lépett és átkelt a Dnyeszteren. Orosz országban két hónapos kurzust hallgatott végig, majd ugyancsak titokban visszatért az országba. Itt Moga kántorral és Smoulcovicu tisztviselővel társult. Kijelenti,

hogy testvérbátyja, Dumitru Gorduja, nem vett részt a kémkedésben, a tanítónő pedig a barátánéje, akinek nem volt tudomása működéséről.

A hadbíróóságon megállapítást nyert, hogy a kémiszervezet leleplezése Fotescu káplár érdeme. A káplár Moga kántorral került egyszer össze és a kántor ajánlotta fel neki, hogy vegyen részt a kémkedésben. A káplár látszólag elfogadta az ajánlatot, de jelentette feletteseinek az esetet. Ezután tervszerűen történt a társaság leleplezése. Fotescu káplárt megbízták, hogy fiktív kémanyagot adjon át a kémeknek. Az egyik szállodában találkoztak, majd aztán egy bárba mentek, ahol reggelig mulattak. Ekkor ütött a társaságon a rendőrség, mely megtalálta Moganál a Fotescu által átadott fiktív kémkedési anyagot. A tárgyalás a hadbíróóság előtt folyik.

— Munkanélküli tüntetések Hollandiában. Hágából jelentik: Amsterdamban és Hágában munkanélküli tüntetések voltak. A tüntetőket karhatalom szóra szét-

ZEPHIR

Arainkat lényegesen LESZÁLLÍTOTTUK

10 **24**
kg. **órán át**

10 **24**
kg. **órán át**

10 **24**
kg. **órán át**

Arjegyüket díjtalanul küld:

Szántó Dezső és Fia
ORADEA

Helyi képviselő: **BARZEL** vas-
Új Széchenyi-tér

december 20.
akarja minden
ros érdekeire ká-
ien légből kapott
ek eklatáns pél-
rium teljes egyet
ozoktatásügyi mi
t rendelt el még
t abból a célból,
gal és objektivi-
Kolozsvár város
t. Ennek az an-
kormány meg
yes előírások ke-
egésében kielé-
TI ÉLET
ozsvári előadása.
váradai híthű zsidó
s vezére a napok
kodott rokonai lá-
mat az Ohéi Móse
rra használta fel,
ó szónok hírében
előadás megtartá-
meghívásnak ele-
delután a színültig
magasszínvonalu
án kétórás, meste-
val ragadó beszéd-
zinekkal festette a
tő helyzetét, győ-
ő közönséget. A
drás-magyarázatok
at mély hatást vál-
l, amely meleg ün-
a vendéget.
da műsoros teadél-
tartja a Str. Jasi-
14. alatt levő sa-
ptidij 15 lej.
előadás. A dr. Gel-
berbusch által Ko-
szta szeminarium e
utolsó előadást hét-
tja professzor Sil-
lában. Ezen az elő-
számosabban fog-
gyuttal a városunk
dót elbucsuztassák.
e. A Haggibbor de-
söny másodnapján
zes helyiségeiben
lyt rendez, melyre
z előkészületek. A
árban megterakdó
aestje s a Haggib-
minden bizonyos
esni a nagysikerű-
agondozó és Nögy-
az Uj Kelet, hogy
ndozó a nehéz vi-
tettel ugy próbálja
hogy kézpénzadó-
szetbeni gyűjtések-
letti cikkeket a né-
lik a faakció, mely-
sómérok fogják fel-
okát. Minden házi-
küld majd a szegé-
szek fognak rendel-
atni.
ER *)
vás.
közönség szíves fi-
saját üzemünkben
gallér osztályon;
t gallérokért, ug-
tekintetében a leg-
szíves pártfogásá-
hafestő, vegytisztító
gyár.
zöltekért felelő-
Szerk.
zr. orth. autonomá
Cluj
TMENY
gy a 1056—1931. sz-
hirdetményben
berletre
sra
benyújtási végse-
ről meghosszabbít-
ember 18-án.
Biro Andor,
ajnök.

Zsidók pénz nélkül

— Regény az amerikai zsidó proletárok életéből —
IRTA: MICHAEL GOLD

A Delancey Streetet felszaggatták lóvasut számára s egy nagy terület szabadtárrá vált.

Az East-Siden, a nyílt terület, mely a szürke bérházak tömege alatt fulladozott, számunkra olyan volt, mint valami tűnjáró ajándék.

Levegő, tér, dudva, szabad tér a kölyköknek, betegek voltunk a tér utáni vágytól; valami kis posvány, valami karabka sivar föld, a jeleül annak, hogy a világ még fiatal, vad és szabad.

As én bandám egyikét ezeknek a grundoknak a Delancey Streeten birtokába vette és a fantázia erejével a vad Nyugat óriási pusztaságává változtatta át.

Ott rejtettük el a kalózkincseket, hóból erődöket építettünk. A hosszú, szép napokon futballoztunk és labdázunk. Barlangokat ástunk és Peary-vel együtt kutattuk az északi sarkot. Éjszaka ott aludtunk a csillagok alatt, édes krumplit sütitünk, mely annál édesebb volt, hogy loptuk.

Ott, ezen a grundon rókáztam az első cigarettától, ott ezen a grundon csodálkoztam el először a szexuális élet titkai fölött s ott ezen a grundon ismertem meg először az eget.

A grundon nem hallotta az ember a magas vasut haragos dübörgését. Az accai kereskedők bolondokházbéli ordítózása, mind a vesszedelmek, mind a forgalom larmája s az East-Side minden szenvedése, mint valami mágiikus kerítés, elkülönült ettől a gyermekparadisomtól.

Koszos, régi grund, mint valami csataér, amit a kubikusok ásója és kapája dult föl, apró elfeledett szemétdombok a magas bérkaszárnák között, ó te elgömbült ócskavasak, rozsdás gyerekkocsik, gerendák, üvegek, ládák, elnyűtt nadrágok és a szomszédság döglött macskáinak hazája, — mindenki kiköpött és befogta az orrát ha elhaladt mellette! Émlékezetemben azonban még mindig a gyermeki romantika glóriájával ragyogsz. A föld egy zuga sem lesz ismét oly csodálatos a számomra.

Játékerünket fegyveres erőszakkal kellett megvédeni. Ezáltal a dolog még romantikusabb lett.

Egy áprilisi napon Abie, Jakie, Büdös és én „verekedést” játszottunk a kék ég alatt. A levegő meleg volt. Sárga macskák surrantak álmosan a szemét körül. A nap arannyal vonta be a házakat. Elővadt hólé tölcsár csillogtak a piszkokban. Egy öreg ember pipázott és nézett bennünket.

A gyermekek érzik a szépséget, érzelmeiknek azonban nem tudnak másként, csak áradó szertelenséggel kifejezést adni. Boldogok voltunk. Váratlanul egy bomba rombolta szét a békét.

A Forsythe Street-i gyerekek, az ellenségeink, mint valami indiánus csapat rohant elő ordítva. Butch vezette őket, ez a fekete haju, félelemnélküli kamasz, akinek éppen oly ijesztő hirtelensége volt, mint Niggernek.

Megkezdtek az öldöklést. Körülbelül tizenötven voltak. Abie és Jakie eltűntek a dobogó lábak és karok futball-piramisa alatt. Büdös, aki ezt gunynevét azért kapta, mert minden komisz dologból sírás, könyörgés, koldulás árán kimászott, kegyelemért esdekelt. Butch engem dolgozott meg. Egy magasvasut és egy svábogár párvadala volt ez.

Végül megengedték, hogy felálljunk. — Hallgassatok ide, nyavalyások — mondotta Butch fölényesen, miközben kezét ülepéhez törölte, — ez a grund a Forsythe Streetieké. Megértettétek? Most pedig menjetek a fenébe.

Elfutottunk és boldogok voltunk, hogy megmentettük az irhánkat. Az ingeink össze voltak tépve, a harsinánk rongyokba lógott, piszkosak voltunk, tele sebekkel, megbecstelenítve. Ráakadtunk Niggerre. Ép a gyárból jött egy hatalmas köteg férfiruhát cipelt, hogy a családjának hazavigye. A családja otthon dolgozott és ez a cipelés mindennapos kötelessége volt.

Amikor a vérengzésről hallott, elsápadt a haragtól. Egész délután haditerveket beszélünk meg. Kémkedtünk a Forsythe Street-i gyerekeknél, felkerestük az Eldridge Street-et és szövetséget kötöttünk a közös ellenség ellen.

A következő napon vittük meg a történelmi fontosságú csatát. Némelyek ellopták hazulról a mosófazék fedelét s mint paizsot használták fel, mások pléh kardokkal, botokkal, dorongokkal vonultak fel. A két sereg a nyílt uccán rottott vad vérengzés közt egymásra. Üvegek repültek, fejeket vertek be véresre. Nigger volt a bátrak legbátrabbja.

Visszafoglaltuk a játszóhelyünket. Ettől kezdve őrszemeket állítottunk fel, őrvendéztünk a jelszavaknak, a gyakorlatoknak és más katonai ritusnak. Az iskolaszobák agszüzei elborzadtak volna, ha látták volna, ök, akik folyton a háborúkról tanítottak, hogy ezeket a tanokat, miként visszük át a gyakorlatba.

A vasutársaság azonban olyan ellenfél volt, akit nem győzhettünk le. Végül is elrabolta a játszóterületet.

Egy hosszukás sávot sima aszfalton vontak be, két oldalt vérszegény fákat ültettek s két sor padot állítottak fel, amelynél nyáron a munkanélküliek üldögéltek.

Emborteli uccánkba tértünk vissza. Röviddel később Joey Cohent elgázolta a lóvasut.

A kocsi csimpaszkodott, hogy ingyen utazzék s legráskor a kerekek alá került. A közelben álló emberek látták, amint leesett és hallották az esés után utolsó fájdalmas kiáltását.

A lóvasut tovább gördült, az emberek a sínekre rohantak s felemelték játszótársam szétdarabolt testét.

Ó, micsoda borzalmas tréfa történt! A fej hiányzott. Jött a rendőr, Joevs apja és anyja jajgatott és ordított, mindenki keresgélt, de a fej nem volt

Egészség a legfontosabb!

Karácsonyi ajándék: Brázy sóborszesz! Kapható mindenütt

található sehol. Később fedezték föl a lóvasutkocsi alatt, a véres tengelyen lógott.

Ez a szerencsétlenség valamennyiünket valami lehangoló hangulatba ejtett. Jake Gottlieb kijelentette, hogy soha többet nem utazik ingyen lóvasutal. Nigger azonban bizonyítékul annak, hogy milyen bátor, még az nap titkon az ütközőre kapaszkodott. Joey a pápaszemes álmodozó fiú volt, aki olyan bus volt, amikor a pillangót megölte. Nagyon sokat olvasott és különös eszméi voltak. Ő vitt rá a gondolatra, hogy orvos legyek. Én mindig arról képzelegtem, hogy tűzoltó leszek.

Mérgező gombák

Joey Cohen, aki egy lóvasut kerekei közt áldozdátál fel, ismét látak magam előtt, Joey! Látom sápadt arcodat, amely oly kifejező, ellenére gyermeki karcolásainak és gyermeki mocskáinak. Korárett vagy, zsidó módra, különös jószággal, tele értelemmel. Sötét gyűrűk

árnyéklanak szemeid alatt ugyanugy, mint nekem, — nyáron mi nagyon keveset alszunk. De itt a reggel és az apád, Joey egy egész pennyt ajándékozott neked. Közösen indulunk el, elköltöztél.

A lábunk meztelen. A kövezet égeti a bőrünket, de mi szeretjük ezt az izzó érintést és versengünk azon, hogy ki megy a legmelegebb helyen. Nincs sapkánk. A fejünk borotvált, hogy anyáink a nyári tetvek ellen könnyebben vehessék fel a harcot.

Joeyt egy gyapju alsónadrág van és egy nadrág, amit egyetlen egy nadrágtartó és biztosító erősít fel. Én hasonlókép vagyok öltözve. Először a cukorkaboltban a sarkon két szál cukrot, egy pirosat és egy zöldet vásárlunk. Hatalmasan nekiesztünk szopogatni, félcsérelve olykor egymás cukorstanglijait. Közben lustán megálltunk és a kintornás körüli boldog táncosokat néztük. (Folytatjuk)

Ma! Leghatásosabb fertőtlenítő — a „Vörös-Kereszt” fertőtlenítő ágyócsappan!

Á legalkalmasabb karácsonyi ajándék az evőeszköz, mert örökké megmarad

12 drb. kanál, villa, kávéskanál	Lei	65
12 „ 3 nickel kés, 3 kanál 3 villa, 3 kávéskanál	„	100
24 „ 6 „ „ 6 „ 6 „ 6 „ 6 „ 6 „ 6 „ 6 „ 6 „ 6 „ 6 „ 6 „ 6 „ 6 „ 6 „ 6 „ 6 „ 6 „ 6 „	gyönyörű kivitelben	240
24 „ 6 kés, 6 villa, 6 kanál, 6 kávéskanál, garantált rozsdamentes	„	528

Moskovits & Comp.

Cluj, Főpostával szemben

Hibásan működő

központi fűtésekét rendbehozok. Fizetendő csak kifogástalan működés esetén
MARKO V. okl. gépészmérnök Cluj,
 Str. N. Jozsa II, Telefon 453.

6 könyv csodacsomag LEPAGE-nál

Minden csomag 98 Lei

Lányoknak	3-7 évesnek	Fiúknak
1. 1 verses képeskönyv, 2 mosható vászon képeskönyv, 1 meséskönyv, 1 liliputi palatábla, összesen 5 drb. 98 lej.	4. 1 nagy verses képeskönyv, 1 kisebb képeskönyv, 1 Andersen, Grim meséskönyv, 1 gyorsrajzoló könyv, 1 tréfás fém állatka, összesen 5 drb. 98 lej.	
	7-10 évesnek	
2. 1 Meséskönyv, 1 kötet Bébi, 1 Kandi Klára kalandjai, 1 kihuzós fatolltartó, 1 Benedek: Történetek, összesen 5 drb. 98 lej.	5. 1 nagy könyv a huncut kőlyökről, 1 Marryat: A brémai kormányos, 1 Sobol: Az igazi játék, 1 fém Micki Maus, összesen 4 drb. 98 lej.	
	10-12 évesnek	
3. 1 nagy Csöppike könyv, 1 Kis Kató regénye, 1 Kandi Klára kalandjai, 1 Benedek: Kisbaconi tört., 1 csontkönyvjelző, összesen 5 drb. 98 lej.	6. Bob a milliomos, 1 Feuillet: Egy szegény ifjú története, 1 Setons: A fekete mén, 1 csinos beosztó favonalzó, összesen 4 drb. 98 lej.	

Vidékre utánvétellel, vagy előrefizetve portómentesen. Nem tetszőt becsérél Lepage Kolozsvár. Kérjen jeveket Lepage-tól.

Karácsonyra

a legpraktikusabb és legszebb ajándékokat a

Kalapkirálynál

vásárolhat. Piata Uairii 24. Rendkívül olcsó árak!

Minden készpénzben vásárolt 600 lei után grátis adunk egy Zsidó Kórházsorsjegyet

Minden vevő értékes ajándékot kap!!!

Karácsonyi ajándék beszerzésénél a

RÓZSA-ROYAL drogeriában, Főter 26.

Nagy választék! Olcsó árak!

Vasárnap, 1931.

Mamma

A nemes fémek forgalomban sok nemes fémeket is lában az ottani volt az általános aestimre (becsület) (aes) nevével való lékezett. A Kréta törvénytábla részt romlásokban s bírságát. Peloponkakat (obelos) ra, amelyekből máshol is később lödött ki, amely zott formában tőpénz mindig a fémek a nagyke mára igen olcsók azoknak csak a tek meg, amely a Keleten már é használatban volt.

Rómában már az államkincstár ték az aranyrud ban Róma a Minthogy kere volt fejlett, min széköttesei föl felé irányultak, ban beérte a ré kedelemben ped félle forgalomba kel. Először Kr ezüstpénzt Róm pedig Kr. e. 217 a köztársaság v ben jutottak fo nagyobbmennyis tett, míg Néro valuta uralkodo nagy forgalombó vált értékmerő mindinkább ros pénz rangjára s volt semmiféle fizetési erejükre

A dolog term az emberiség a pénzgazdálk találta. Közben kes és néha ko ra siklottak. Li a spártaiak el eltörölte az aran talanos használa pénz, amelynek lenére olyan ke 10 minányi össz házban egy kül szállításhoz pe csira volt szük forgalomba ker tömege szünt m nek volt kedve rabolni, vagy ki tegettetni magá olyan dolgokhoz amit sem elrejt büszkélkedésre

A spártai ma érdekes megem ókorban is isme athéniek sokféle rendkívül kicsin lyek közt volt is. Ezt az apróp jukban hordták fűesz egyik de alak, akit hírtel ljedtében lenyel An

A pénzgazdál ségelt a nemes ésa okozta. Az

A PÉNZ TRAGÉDIÁJA

IRTÁK: DR. LIGETI SÁNDOR ÉS DR. MARTONJERNÓ

(6)

Mammutnagyságu és gombostüfejnagyságu pénzek

A nemes fémek mellett főleg a helyi forgalomban sok helyen belföldi nem nemes fémeket is használtak. Így Itáliában az ottani görögök között a réz volt az általános értékemérő, amire az aestimre (becsülni) latin szónak a réz (aes) nevével való összefüggése is emlékeztet. A Kréta-szigetén talált régi törvénytábla rézből való üstökben és háromlábúakban szabja meg a vétkesek bírságát. Peloponézoszban vasrudacs-kákat (obolos) használtak erre a célra, amelyekből kivált Spártában, de máshol is később a vas váltópénz fejlődött ki, amelynek nevét kissé változott formában (obolos) a görög váltópénz mindig megőrizte. De ezek a fémek a nagykereskedés igényei számára igen olcsók és nehézkesek voltak, azoknak csak a nemes fémek feleltek meg, amelyek súly szerint kimérve a Keleten már évezredek óta általános használatban voltak erre a célra.

Rómában már a legrégebbi időkben az államkincstár értékes részét képezték az aranyrudak. Állami pénzt az ottan Róma a görögöktől vette át. Minthogy kereskedelmileg kevésbé volt fejlett, mint Görögország és összeköttetései főként a Földközi-tenger felé irányultak, a városi kis forgalomban beérte a rézpénz, a nagykereskedelemben pedig megelégedett a sokféle forgalomban levő idegen pénzekkel. Először Kr. e. 269-ben vertek ezüstpénzt Rómában, aranypénzeket pedig Kr. e. 217-ben, amelyek azonban a köztársaság végéig csak kis mértékben jutottak forgalomba. Caesar már nagyobb mennyiségű aranypénzt veretett, míg Néro alatt kizárólag aranyvaluta uralkodott Rómában, mert a nagy forgalomban egyedül az arany vált értékemérővé. Az ezüstpénzek mindinkább rosszabbodtak és váltópénz rangjára szorultak le, noha nem volt semmiféle törvényes korlátozás fizetési erejükre nézve.

Mázsás súlyú aprópénzek

A dolog természetéből folyik, hogy az emberiség sokáig tapogatózott, a pénzgazdálkodás helyes útját megtalálta. Közben a pénzrendszerek érdekes és néha komikus mellékvágányokra siklottak. Likurgus, hogy elfojtsa a spártaiak elfajzott nyereségvágyát, eltörölte az arany- és ezüstpénzt és általános használatba vezette be a vaspénzt, amelynek sulya és nagysága elkenére olyan kevés értéket adott, hogy 10 minányi összegnek a megőrzésére a házban egy külön kamara kellett, elszállításához pedig egy kétfogatu kocsi volt szükség. Miután ez a pénz forgalomba került, a bűnöknek egész tömege szünt meg Spártában, mert kinek volt kedve ezután lopni, csalni és rabolni, vagy ki akarta volna megvesztegetni magát, amikor ezáltal csak olyan dolgokhoz juthatott volna hozzá, amit sem elrejtteni nem lehetett, sem büszkélkedésre nem volt alkalmas.

A spártai mammut pénzek mellett érdekes megemlíteni, hogy már az ókorban is ismerték az aprópénzt. Az athéni sokféle fajtáját használták a rendkívül kicsiny ezüstpénzeknek, amelyek közt volt gombostüfejnagyságu is. Ezt az aprópénzt rendszerint a szájkukban hordták az emberek. Arisztófanesz egyik darabjában szerepel egy alak, akit hirtelen megtámadnak s aki ijedtében lenyeli egész pénzét.

Anemesfémek árhullámzása
A pénzgazdálkodás első nagy nehézségét a nemes fémek árának hullámzása okozta. Az arany és az ezüst már

az ókorban is jelentékeny árhullámzásnak voltak alávetve. Arisztotelesz említi, hogy akkor, amikor Görögország összeköttetésbe jutott a spanyol Turdetániával, nagy mennyiségben hozott onnan ezüstöt, úgyhogy az elbeszélés szerint még a hajóhorgonyok is ezüsből készültek. Ez természetesen nagy mértékben lenyomta az ezüst értékét.

Nem sokkal később viszont az arany értéke csökkent le igen nagy mértékben. A bányászat fejlődése, a közlekedési kereskedelem megélénkülése és a Kisázsiaiában való katonáskodás rengeteg aranyat juttatott Görögországba, úgy, hogy egy időben az arany értéke

az ezüsthöz viszonyítva a korábbi 1:13¹/₂ arányról 1:10 arányra süllyedt le. Az európai görög államok először csak ezüstpénzeket vertek, de az arany nagy tömegekben való betódulása után Athén és Siracusa is kezdtek aranypénzeket verni, úgy, hogy ebben az időben kettős pénzrendszer volt érvényben Görögországban. Az Asia elfoglalása után azonban az arany további nagy áresést szenvedett, úgyhogy tartóhatatlanná vált a kettős rendszer s ezért Nagy Sándor ismét visszatért a tiszta ezüst éremrendszerre.

A római történelem ugyancsak több esetet jegyzi fel a nemes fémek katasztrófális értékcsökkenésének. Ilyen

Molnár Ferenc
„Liliom“

Astra Mozgó

Cluj

értékzuhanások következtek be az aquilai bányák kiaknázása után, továbbá, amikor Julius Caesar elhárította a római kincstárt, valamint a jeruzsálemi templom lerombolása után a templom gazdag aranykincseinek értékesítése következtében. Cicero azt írja, hogy korábban a pénz értéke egyszer annyira ingadozott, hogy már senki sem tudta mennyi vagyona van. Ismerték már azt a törvényt is, hogy ha különböző pénzek kerülnek forgalomba, a rossz pénz mindig kiszorítja a jót. Arisztófanesztől származik ez a mondás: „Államunkban a rossz polgárokat elébe helyezik a jónak, éppúgy, mint ahogy a rossz pénz közkezen forog, míg a jó elrejtőzik.“
(Folytatjuk)

Argetoianu fél elmondani politikai programját, mert attól tart, hogy ellopják tőle

Bucuresti-Bukarest, december 19. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Pénteken este a kormányparti szenátorok az Enescu étteremben bankettet adtak Argetoianu tiszteletére. A miniszter nagyobb beszédet mondott, amelyben ismertette a kormány pénzügyi politikáját. Elmondta, hogy két hónappal a Iorga kabinet kinevezése után Európában olyan borzalmas gazdasági krízis lett urrá, amelyhez fogható a XVIII. század óta nem ismert a világtörténelem. A mai krízisben Romániának le kellett mondania a nyugati államok támogatásáról, amelyekre eddig számított. Beruházásainkat a minimumra kellett korlátoznunk. Fokozta a helyzet su-

lyosságát, hogy az ország közvéleménye széttagolt, a politikai pártok tartalékba vonultak. Azt hittük, hogy amikor a király minket állított az ország élére, a visszavonult pártok nyugodtan hagynak majd egy évig kormányozni, de ebben a várakozásunkban is csalódtunk.

Argetoianu azután rámutatott arra, hogy amikor először beszélt 25 milliárd költségvetésről, mindenki képtelenségnek mondotta a tervet. Mégis sikerült, bár óriási munka árán, hogy a mai Európa egyik állama 30 százalékkal csökkentse költségvetését. A konverzióval kapcsolatban most minden párt szeretné az első ség dicsőségét magának tulajdonítani,

de amikor 6 évvel ezelőtt elsősorban beszélt konverzióról, mindenki örültségnek mondotta a tervet. Egyébként megállapítja, hogy a konverzió nem forradalmi cselekedet, mint ahogy egyesek állítják, hanem ellenkezőleg, konzervatív intézkedés a magántulajdon védelmére.

A miniszter ezután a stabilizációról beszélt, amelynek az a hibája, hogy túlmagasán csináltak meg és ez az egyik oka a pénzforgalom nehézségeinek.

Végül kijelentette Argetoianu, hogy van megfelelő politikai koncepciója is, de erről nem beszél, mert fél, hogy az ellenzéki politikai pártok kiszajátják.

Eletfogytiglani fegyházra ítélte a karánsebesi törvényszék Riesel Alter gyilkosát

Az ügyész az utóbbi évek legborzalmasabb büntettének bélyegezte meg a gyilkosságot. Rabló-gyilkosság bűntettében mondták ki bűnösnek Munteanu Nicolae

Caransebes-Karánsebes, december 19. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Annakidején egész Erdély zsidóságát bejárta annak a borzalmas gyilkosságnak híre, melynek Riesel Alter borsai zsidó esett áldozatává. Riesel Alter, aki a borsai nyomorból snorruetra indult, Karánsebes közelében egy Munteanu Nicolae nevű glimbicai paraszt ölte meg, aki a szerencsétlen snorruer nélnél pénzt sejtett. Az Uj Kelet annakidején beszámolt a megrázó gyilkosságról és Riesel Alter árvál számára gyűjtést indított.

A gyilkosság után a hatóságnak rövid idő alatt sikerült kinyomozni a gyilkos Munteanu Nicolae, aki azóta a karánsebesi törvényszék fogházának lakója. Munteanu bizonyítékok sulya alatt töredelmesen beismerte tettét és azt is, hogy a borzalmas gyilkosságot pénzszerzés reményében követte el.

A perben december 15-én tartotta meg ítéletét a karánsebesi törvényszék. Miután Munteanu Nicolae teljes beismerésben volt, a perben több tanukihallgatás nem is történt. A perbeszédnek során Dobrea ügyész

az utóbbi évek legborzalmasabb büntettének minősítette Munteanu gyilkosságát és rablógyilkosság bűntettében kérte megbüntetni a vádlottat. A törvényszék példás ítéletet hozott: életfogytiglani fegyházzal büntette meg Munteanu Nicolae. A tárgyaláson Dimitrie Leon táblabíró elnökölt, szavazóbíró pedig dr. Balthazar Stuibert volt.

Az ügyész az ítéletben megnyugodott, míg Munteanu Nicolae az ítélet ellen a táblához írt fellebbezéssel.

SARKÓZY GYÖRGY: Mint oldott kéve 3 kötet 648 oldal, 401 lej. Lepagenál Cluj. Vidékre utánvéttel franco. Kérjen könyvjegyzéket Lepagetől.

Tüzifa,
Szén,
Kocsz

FISCHER-nél
Telefon 1300.

Egy szerencsés számú Református Kornászorsjegy a legkedvesebb karácsonyi és újévi ajándék! 100 lejért kapható tőzadékból, útlekben és bizományosoknál. Központi sorsjegytroda Cluj, Str. Brattianu No. 51.

Huzás december hó 22-én!!
Kétszáz ezer lejés főnyereménnyel!

Utolsó huzás
1932. évi január
20. Főnyeremény
1.000.000 lej!!
Nyereményeket az erdélyi református egyházkerület pénztára azonnal és készpénzben fizeti ki. Vegyen, amíg kapható, Református-Körházsorsjegyet.

35 éves gyakorlat. Legjobb galler az UNIO-nál készül. Alapítva 1892

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

H. T. 2643-ik előfizetőnek, Gyógyíthatatlan betegség-e a rák? A rákos megbetegedés nem tartozik a gyógyíthatatlan betegségek közé. Gyógyíthatatlan csak az olyan rákos beteg, aki teljesen elhanyagolja magát és már csak a végső, teljesen elfajult állapotban fordul orvoshoz. A rák gyógyítása annál biztosabb, minél korábban kerül orvosi kezelés alá. Ez azonban azért nehéz, mert korai stádiumban nem okoz fájdalmakat, sem pedig észrevehető elváltozásokat. A beteg rendszerint akkor keresi fel az orvost, amikor valamilyen szervi zavar kényszeríti rá. Ilyenkor pedig már legtöbbször nem csupán a panaszt okozó szerv beteg, hanem már képződései is lehetnek a környező vagy távolabbi helyeken. Mit kell tehát tenni? Hogy a betegséget korán felismerje az orvos, az volna az ideális állapot, ha még panaszmentes korban, időközönként megvizsgáltatná magát az ember. Ma már — legalább nyugaton — általános, hogy a kultúrában évenként kétszer felkeresi a fogorvosát és megvizsgáltatja a fogait, akár van rá oka, akár nincs. Igaz hogy ma már tudjuk, hogy sok szervi betegségek a kiinduló fészke a rossz vagy beteg fog. Az évenkénti vizsgálat lehetővé teszi a hiba korai észrevételét, huzamosabb és problematikusabb kezelés helyett gyors és biztos gyógyítást teszi lehetővé. A rákos megbetegedés gyakran olyan helyen lép fel, ahol valamilyen más betegség is áll fenn, vagy egy már lefolyt betegség folytán a szervezet azon része legyengült, kisebb ellenállóképeséget mutat. Amíg a háziorvosi rendszer általános volt, még meg volt az az állapot, hogy a beteg, amely lehetővé tette a kellő időben való közbelépést. A háziorvosi szisztéma kihasználása van. Ezért lenne fontos, hogy mindenki, aki az egészségére súlyt helyez, akár van panasa, akár nincs, évenként legalább egyszer alaposan megvizsgálassa magát. Az orvosi tudomány mai állása szerint olyan vizsgálati eszközök állnak rendelkezésre, amelyek lehetővé teszik a betegség korai felismerését és akkor meg van a teljes gyógyulásnak is a lehetősége. Ilyen korai felismerésnél a legbiztosabb gyógyítás az operáció, melyet rádiumbesugárzásával végeznek. Ez az eljárás a legszebb eredményeket mutatja. De késői észrevételnél is lehet és kell gyógykezelnünk a rákos betegeket, ilyenkor a rádium nagy segítséget jelent. Megállíthatja a folyamatot és lehetővé teszi a műtétet.

H. R. Sziget. Az erdélyi Palesztina-hívatalk pillanatnyilag nem áll bevándorlási certifikát a rendelkezésére. Szíveskedjék februárban újból érdeklődni.

Hálás olvasó. Arra a kérdésre kér választ, eladja-e adóssággal tulterhelt házat vagy pedig várjon-e, míg egy esetleges infláció könnyen megszabadítja a terhektől. Jólásokba nehéz becslésköznünk, különösen a mai viszonyok között, de úgy véljük, hogy az ország pénzügyi politikájának vezetői ma minden egyéb érdekeknek fölébe helyezik a lej árfolyamának megvédését s a háború utáni inflációs idők szomorú tapasztalatainak okula, aligha indítják meg újra a bankoprést. Az ön helyzete tehát abból a szempontból itélendő meg, van-e akkora jövedelme bérházából, hogy az adósság kamatainak és törlesztésén kívül megélhetésére is jut-e valami. Mert ha nem, nincs sok értelme a továbbigondoltnak, inkább szabaduljon meg a ház eladásával adósságaitól s a kamatterhektől, annál is inkább, mert a gazdasági viszonyok további romlása s a folyton érezhetőbbé váló pénzügyi miatt az árak — e így a házaké is — inkább lefelé irányulnak s így ki lehet annak is téve, hogy további áresések folytán háza már nem nyújt teljes fedezetet tartozásaira. Ha azonban a mostani bérjövödelméből megélhetésére is telik, akkor addig is, míg valami más egzisztenciát terem magának, tartsa meg házát s igyekezzék hitelezőivel valamilyen biztonságos megállapodásra jutni.

„Stern 1322“. A rekedtség lehet átmeneti jellegű, néha azonban valóban állandó vagy ismétlődő. Mindenesetre a hűléstől kezdve, amikor is néhány nap alatt javult, egész az állandó rekedtségig sokféle ok idézheti elő. Igen gyakran a tuberkulózis és a vérbaaj is lehet az állandó rekedtség okozója. Énekeseknél pedig a hangszallagok erős igénybevétele is előidézhetheti a bajt. Szakorvos vizsgálata szükséges, különösen, ha néhány nap alatt nem áll be önként a javulás.

Legjobb minőségű és ízű karácsonyi és újévi diós-, mákospatkó, mazsolás fonott kalács, guklóf és zsúrvekní kapható

az összes KATONA péküzletekben

Főüzlet: Cal. Victoriei 14. Fiókok: Str. Reg. Maria 27., Str. Memorandului 20., Cal. Reg. Ferdinand 32. Külön árusítóhely: Farkas Berta, Str. Universitatea 2.

R. S. Reghin. Könyvosztályunkban az alábbi purimi szindarabok kaphatók: Solem Alejchem: Válgak, ne válgak Solem Alejchem: A két antiszemita Szabó Imre: Gábort ünneplik Szabó Imre: Egy finom kis parti. Ára darabonként az előadási jogdíjjal 200 lej.

F. I. A szerző előzetes beleegyezése nélkül, akár szerepelt a könyvben a „fordítási jog fenntartva“ kitétel, akár nem, semmilyen könyv nem fordítható le sem egészben, sem kivonatolva. A fordítás jogát minden kultúrországban beicikelyezett törvény védi és így az egyes kiadók csak fölös óvatosságból jelzik azt, hogy a fordítási jog fenn van tartva, mert e jelzés nélkül is a szerző, illetőleg a kiadó tulajdona a fordítás joga. Ha mégis le akarja fordítani a szóbanforgó könyvet, forduljon közvetlenül a kiadóhoz, akivel esetleg igen előnyös megállapodásokat köthet.

S. M. Szilágyesek. Köszönettel vettük levelét. Jölesik nekünk ez az érdeklődés, amelyet lapunkkal szemben tanusít. Mielőtt a viszonyok engedni fogják, sor

kerül rendszeres rejtvény-rovat beiktatására is.

Titkár. Rövidre fogott hozzászólásának szívesen adunk helyet, kérjük küldje be kéziratát.

Carei. 1. A „Patenta fixa“ fix adózási rendszert jelent, vagyis azt jelenti, hogy az adót nem évről-évre vetik ki, hanem több évre egyszerre. Argetolanu javaslata szerint, amely még nem emelkedett törvényerőre, azoknak a kereskedőknek, akiknek az adókövető bizottság által megállapított jövedelme százezer lejen alól lesz, ezentul három évre fogják az adóját kivetni. Hogy az adókövetés milyen arányban fog megtörténni, azt december 18-i lapunk közgazdasági rovatában bővebben megtalálhatja. 2. Schizophrenia, vagy más szóval demencia precox egyike a legsúlyosabb elmebajoknak, ifjkorban szokott fel lépni. Egyik felismerési formája a szellemi visszamaradottság, némelykor a szellemi élet szélsőséges tulhajtásai, amelyek a gátlás kimaradása miatt téveszmékre vezetnek. A beteg nem ritkán önkivületi állapotba jut, amikor életveszélyes cselekedetekre ragadtatja el magát.

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

A Magyar színház heti műsora

Vasárnap d. u. 3 órákor: Mágna Miska. (Sorozatszám: 87.)
Vasárnap d. u. 6 órákor: Vihar a Balatonon. (Sorozatszám: 88.)
Vasárnap este 9-kor: Torockói menyasszony. (Sorozatszám: 89.)

SELECT-MOZGO műsora

Vasárnap: Olympia. Molnár Ferenc világ hírvigjátéka nyomán készült német párbeszédű hangosfilm, főszerepekben: Nora Gregor, Theo Shall és Hans Junkerman.
Hétfő: Olympia.

Színkör-Mozgó műsora

Vasárnap d. e. 11-kor kettős nagy műsor: I. Asszonyháború. (Liane Hald). II. Az asszony és a pénz. (Walter Rilla, Iris Arlan).

CORSO-MOZGO műsora

Vasárnap d. e. 11 órákor: Nagy matinéj Patt és Patachon műsorral. Matiné közben karácsonyi malacok sorsolása. Minden belépőjegy egyuttal sorsjegy is. Olcsó helyárak. Lej: 10, 15.
Vasárnap 3, 5, 7, 9 órákor: A esőkvásár.

URANIA-MOZGÓ műsora

Vasárnap: Az ezred réme. Szenzációs katonadráma. A főszerepekben: Felix Bressart és Lucy Englisch.

ASTRA Mozgó műsora

Vasárnap, hétfő, kedd, szerda: Izgalmas sarki vadászat és Számi a háremben pompás 6 felvonásos bohózat.
Vasárnap d. e. 11 órákor nagy matiné: Számi kéjtuzak, pompás 6 felvonásos bohózat, Samy Cohen új komikussal, 10 lejes helyárakkal.
Karácsonyi műsor: Liliom, Szenzációs Molnár-film, Charles Farrell és Rosé Hobart. Világeseemény!

RÁDIÓ MŰSOR

Vasárnap, dec. 20.
Bukarest, 19.40: Grammfón. 20: Lehár Éva c. operettje, utána hírek.
Budapest, 9: Újsághírek, okmetika. — 11: Egyházi népelek. Utána pontos időjelzés, időjárás, majd az Operaház tagjainak alakult zenekar. 3.45: Az iskolán kívüli népművelés rádióeladása. Utána pontos időjelzés, időjárás. 5: Betlehemelek. Néprajzi közvetítés Szentistván községről. 6: Az inflációról. 6.20: Katonazene. 7.45: Sport- és ügétversenyeredmények. 8: Színműeladás a Studióból. Az elcsereit ember. Utána: Pontos időjelzés. Majd az Ostende-kávéház szalon, jazz és cigányzenekara.
Bécs, 19.10: Lotte Lehmann hangver-

Praktikus és olcsó!

Karácsonyi ajándéknak vegyen korcsolyacipőt, skiclipőt

Farkas Ignác Cipőáruházában
(Derma-palota)

HORNIMAN'S TEA

senye.
Belgrád, 21: Hauser hegedű- és Mokran jac csellóművész.
Hétfő, dec. 21.
Bukarest, 19.40: Grammfón. 20: Rádiózenekar.

APRÓ HIRDETÉSEK

„EXPRESS“ libahuscsarnok

ORADEA, Plata Mihai Viteazul No. 11. FRIEDMANN M.
Szállítok minden meunységben prima olvasztott libasírt á 65 lej libabört és hájat á 50 lej libafüstöltlibasírt á 80 lej kilogrammonként.
Ügyeljen a címre!

Legutóbbi vasárnapján csak a narang védjeggyel ellátott árut kérje, mint egyedüli bármely külföldivel egyenlő gyártmányt, Tacamul ezüstárúgyár Cluj, Str. Gen. Neculcea (Kornis uca) Nr. 6.

Modern, masszív, finom kivitelű hálóberendezések: rózsagyökér, szilgyökér, virágkőríz és fioderkőríz olcsón eladók. Nagyszamos ucca 10.

Nemec, angol, zongoraórát adok legolcsóbb árban, Elenor Căgan Regele Ferdinand 4., I. em., 6.

Hetenként pár órai zongorahasználatért tanítást nyújtanék. Elena Căgan. Regele Ferdinand 4., I. em., 6. sz.

Keresek megvételre közép nagyságu modern tüz- és betörémenetes pénzszekrényt. Ajánlatok „Pénzszekrény“ jellegre a kiadoba.

Szép szoba konyha január 1-re kiadó. Bolyai u. 2.

Mackónadrágot korcsolyázáshoz hét éves kislány részére megvételre keresek. Cim a kiadoban.

Hölgyek figyelmébe. Legujabb Bubi paróká transzformáció villannyal zondorítva, mely 6-8 hónapig megtartja a hullám és görbdséget felelősség mellett. Egyedüli készítője Mussa Gyula, Str Memorandului 10.

Kiadó szép uccai butorozott szoba, fűdösobahasználattal magános uriembernek. Egyetem ucca 1. sz., II. em., 4. ajtó.

Könyvelési munkákat és oktatást elvállal Kertész Márton könyvszakértő. Főter 9. szám.

Kiadó vagy eladó jóforgalmu munkásnegyedben 2 szoba, konyha, 2 üzlet helyiség, pince stb. Italmérseli, dohány és iparengedéllyel álló ház. Vételhez 100.000 lej elegendő. Cim a kiadoban.

Okleveles óvónő nevelőnői állást keres előkelő uriháznál. Cim a kiadoban.

Lakást keresek Magyar Színház közelében január elsejére (egy szoba, konyha kamara, lehetőleg fűdő és előszobával). Cimek házban megjelölésével kiadoban küldendő „Szóllit-pontos“ jellegre.

Karácsonyra legpraktikusabb és legszebb ajándék a jó, szép és olcsó butor. Tekintse meg végkiárusításomat Schnel der butorraktár, Str. Saguna (Rartha Miklós ucca) 24.

Házeladás. A Str. Filipescu (Szentlélek u.) 1. szám alatti és a Str. Calugărilor (Kisszamos u.) 6. szám alatti ház előnyös feltételekkel eladó. Érdeklődők forduljanak a Kereskedelmi Hitelintézet Rt. Igazgatóságához, P. Unirii 20.

Kereskedőkt Természetbeni ellenszolgáltatásért is vállalunk órákonvvelest, mindhárom nyelvű levelezést és évi mérleget. Janosik, Árpád-ut 28.

Társat keresek 800.000 lej kezpenzzel 35 év óta fennálló engros és detaif vidéki városai üzlethez. Ajánlatok „Biztosít“ jellegre a kiadoba kéretnek.

Utazás Erdélyben
százgi utom után
malom kényszerűs
génzem sincs, hog
szakmunkásnak meg
katnék pár hétig a
utazás nagyon kén
nem rohamozzák me
ügynökök, keresked
sincs üzlet; rokon
sem veszik igény
senki sincs abban a
kítárja karjait bo
Hivatalos, munkav
zések vannak csupa
koldus és a mozgó
akarja keresni az
vasuton, arkácsak a
A krizisról sem b
ban szótlanok az em
kednek, nem vizsgál
sorsaikat. Most még
vagyunk, hogy dü
egyik osztály a más
ért, amig aztán elj
amikor mindanyájan
és akkor szeretni fog
lékszem, gyerekkor
asztendően eljárt a
könkrement vásáros
dörzsölgetve a tüzh
gatta a maga felvid
— Gelojbt is Gott,
auf Zores!
— Hál'istennek, h
dögrováson van!
Rusztikusan van mo
teség rejlik mögötte.
megérzi az igazát, a
tartogatja a pénzt,
mát.
Mert azért vannak
kelt szálmazsákok, Tu
tulajdonságuk, hogy
megrendítőben tudna
leneknél. Nem valam
gyan, de meg van a
nek lenni már nem r
pot.
Legjobb ilyenkor é
aulni, elfásulni. Boldo
lem a tudósokat, mert
világot minden megny
annyyira értékelik, a
hetők a rendszereinkb
mentem dr. Deutsch
akiről kevesen tudj
egyetlen héber régész
vizsgálgatott éppen. El
esztendő házasági sz
olyképpen, hogy egy
lencében kiadott héber
ment kötését kiáztatta
szerződő felek: Jicci
Beile Fiore, Mordecha
rából.
Álmodták-e valaha, h
sóban egy hófuvasos
fogják betűzgetni egy
házaságuk anyagi relá
Régi velencei könyv
törábbi Az öt megállít
gam sémivel, Mantov
Maamodeszt, 1547-ből,
1871-ből, a velencei Br
mühelyéből kikerült St

Megke

- 1 m. házi vász
- 1 m. mosott vás
- 1 m. combiné b
- 1 m. tennisz p
- 1 m. sima fiane
- 1 m. szővött h

SZABO

Erdélyi utazás a krízis napjaiban

Utazás Erdélyben 1931 végén. Spanyolországi utom után erre vállalkoztam, becsültem kényszerűségből, mert annyi pénzem sincs, hogy szerény, közepes munkásnak megfelelő életvitőt tartanék pár hétig a külföldön. Az erdélyi utazás nagyon kényelmes mostanában, nem rohamozzák meg a vasutakat, utazó ügynökök, kereskedők nem utaznak, mert nincs üzlet; rokon, baráti látogatásokra sem veszik igénybe a vasutat, mert semmi sincs abban a hangulatban, hogy kitarja karjait boldog vendéglátásra. Hivatalos, munkaviszonyból eredő utazások vannak csupán. A vonatokon sok a holdos és a mozgó-árus, mindenki meg akarja keresni az utazás költségeit a vasuton, arkácsak a CFR.

A krízisről sem beszélnek, egyáltalában szótlanok az emberek, nem ismerkednek, nem vizsgálják egymás arcán sorsukat. Most még abban a stádiumban vagyunk, hogy dühöngünk egymásra, egyik osztály a másikat okolja a bajokért, amíg aztán eljön a másik állapot, amikor mindannyian szegények leszünk és akkor szeretni fogjuk egymást. Emlekszem, gyerekkoromban egy krízises szentidőben eljárt a házukhoz egy öreg ökrement vásáros zsidó, aki kezét dörzsölgetve a tűzhely mellett, mondta a maga felvidéki zsargonján:

— Gelojbt is Gott, die ganze welt ist auf Zores!

— Hálstennek, hogy az egész világ dögrováson van!

Rusztikusan van mondva, de sok őszinteség rejlik mögötte. Aki leszegényedett, megéri az igazat, aki szalmazsákban tartogatja a pénzt, megéri a borzalmas.

Mert azért vannak még bankokkal bérelt szalmazsákok, Tulajdonosainak az a tulajdonságuk, hogy hangosabban és megrendítőbben tudnak sirni a nincsteleneknél. Nem valami erkölcsös dolog ugyan, de meg van a haszna: szegénynek lenni már nem megszégyenítő állapot.

Legjobb ilyenkor elmélyülni, félrevozalni, elfáslalni. Boldog, aki teheti. Irigy len a tudókat, mert igénytelenek és a világot minden megnyilatkozásával csak annyira értékelik, amennyire beilleszthetik a rendszereinkbe. Brassóban elmentem dr. Deutsch Ernő főorvoshoz, akiről kevesen tudják, hogy Erdély egyetlen héber régésze. Pergamenteket vizsgálott éppen. Egy kétszáz néhány százados házassági szerződés bukkanat úgyképpen, hogy egy 1546-ból való, Vencében kiadott héber nyelvtan pergament kötését kiáltatta és lefejtette. A szerződés felek: Jicchak ben Aron és Belle Fiore, Mordechaj leánya Ferraból.

Almodták-e valaha, hogy egykor Brassóban egy hófúvásos napon nagyítóval vizsgálják betűzetni egy pap és ujságró szalmazsák anyagi relációt!

Régi velencei könyveket mutatott a főbből. Az öt megillát, Rasival és Turán sénével, Mantovában nyomtatott kiadásoszt. 1547-ből, a zsoltrókat 1571-ből, a velencei Bragadani-nyomató műhelyéből kikerült Sulchan Arnchokat,

egy kicenzurázott angsburgi machrost, amelynek noymása olyan, mintha a lapokhoz finom szögletes héber kéziratok kerültek elő a szekrény mélyéből, héber szonettek, amit egy fiatal olaszországi zsidó irt kedveséhez. A papír nem sárgult el, szikrázik a fehérségében, mint ama napon, amikor a kék olasz ég alatt a romantika útjára indult...

Marosvásárhelyen is egy tudós papot látogattam meg: Löwy Ferenc főrabbit, akinél a szombatosok alapítója, Pécsy Simon főkancellárnak zsidó írásai iránt érdeklődtem. Nagy foliánsokat szedett elő a történelem-pap, Pécsi Biblia-fordítását és kommentárját; izes régi székely magyarsággal írott lapokat, amelyeknél becsesebb kulturdokumentum alig hever kiadatlanul. A főrabbi (csak igaz, lelkes alkotó tudós képes erre) szőrel-szóra lemásolta a háromszáz néhány esztendő könyvet a legpontosabb betűszerinti hűséggel.

A progresszív hitközségek kultusz.

funkcionáriusainak jesiváját is vezeti Löwy Ferenc dr. Talmudot, tönacht, héber nyelvtant és világiakat: román, magyar és német nyelvet tanulnak a fiatalok, akiknek ellátását az Erdély és Bánáti Izraelita Hitközségek Szövetsége vállalta három év előtt, amikor nem gondoltak nehéz idők bekövetkezésére. Ma főleg a főrabbi és Gruber Sándor főkantor oktatják a fiatal böchereket, akiknek olyan kiképzést igyekeznek adni, hogy papi, kántori metszői és jegyzői funkciók, leginkább azonban hitoktatói teendők ellátására alkalmasak legyenek. Minthogy az ország nélkülözi a megfelelő tanintézetet, a régi rendszerhez tértek vissza: rabbik nevelik az új rabbi-generációt. Eddig egy fiatalember került ki az iskolából Szászvárosra hitoktatónak.

Mindezeket a főrabbi alacsony számonlyon ülve mondja el. Gyászol egy Magyarországon elhunyt hozzátartozója után. A kondoleálók között van a város ortodox főrabbija, Szófer ur is, aki Gábel Sándor kíséretében jött el.

(sz. i.)

Calimachi hercegnő az új zsidó művészetre és Palesztinára ürelette poharát

a Sarah Halévy huszadik születésnapjára rendezett estélyen. A jemenita-zsidó táncosnőt egész Bukarest osztatlan szeretettel ünnepelte

Bucuresti-Bukarest, december 19. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Már irtunk róla: hogyan hódította meg Sarah Osnath Halévy, a jemenita-zsidó táncosleány Bukarest közönségét. És nemcsak zsidó közönségét, hanem a főváros minden nemzsidó műértőjét és kritikáját is. A napilapok árnyalatra való tekintet nélkül kritikákban számoltak be a csodálatos Sarah sikereiről

Ennek a spontán és melegen áradó szeretetnek a napokban éppen azok részéről láttam komoly megnyilatkozását, akiktől ezt legkevésbé lehetett volna várni, Sarah huszadik születésnapjára Floria Capsali, a hírneves román tánc-és ritmistanárnő stúdiójában gyűlt össze Bukarest művészvilágának színeje. Ez a kiváló táncművész megérintő szívéllyel karolta fel kis zsidó kolléganőjét, aki először van Európában. Pedig joggal lehetne reá féltékeny. Stúdióját olyan előkelő személyek látogatják, akikről joggal feltehető, hogy nem jó szemmel nézik a palesztinai zsidó leányt és a kíséretében megforduló zsidókat. Annál is inkább nem, mert Sarah fekete, göndör hajkoronája, pletybarna arebőre messze elárulják palesztinai származását.

Ennek ellenére Floria Capsali boldogan ajánlotta fel a jemenita táncosnő számára stúdióját és vendéglátó konyháját, a huszadik születésnap alkalmából. A szintiszta keresztény társaságban csak alig egy-két zsidó bontotta meg az

egységes színezetet...

Ezt az isteni harmóniát azonban mégis megzavarta valami. Mialatt a stúdió termében meleg szeretet áradt a jemenita táncosnő felé, lenn a dermesztő téli éjszakában a szebeni kongresszusról visszatérő antiszemita ifjak ismerős jel-szava zúgott fel:

— Jos cu jidani! Traiasca Cuza!

Az antiszemita menet zsvajva végül is elhalt. Most már nyugodtabb szemmel nézhettünk szét a vendégek között. Körülbelül harminc-negyvenen voltunk együtt. Az ünnepség kezdetét vette. A zongoránál Constantinescu, a legnagyobb román szobrászművész egyike ült. Nemsokára Filip, a hírneves zongora virtuóz vette át helyét a zongoránál. A háziasszonyi teendőket Floria Capsali és Maria Sadova, a Nemzeti Színház kiváló színésznője látták el. A büffé nagyrészt maguk a művészkollégák ajándékozták.

Maria Sadova, ez az elragadó széke szépség Sarah átkarolva kíséri körül a tükörteremben. Látszik rajta, hogy kényeszteti őt. Pedig nem tudnak egymással beszélni, mert Sarah csak héberül, arabul és nagyon keveset jiddisül beszél. De azért megértik egymást.

Nemsokára egész kis udvar alakul ki a jemenita zsidóleány körül. Biztatják, hogy táncoljon és énekeljen. Eleinte vonakodik, de aztán mégis csak énekelni kezd. Mialatt énekel, szeméi titkosztos távlatokba merednek. A derült hangu-

Titkos betegség

Nincs elegendő szavunk annak az elöszöletnek a visszautasítására, amely a nem szexuális, a húgyhólyag és az ezzel összefüggésben levő szervek betegségeit „titkosnak” minősíti. Ennek az álláspontnak átkos következményei egyaránt kiszámíthatatlanok úgy az egyénre, mint a fajra nézve.

Ezzel szemben gyors cselekvésre van szükség. A PAGEOL, a húgy-antiszepikumok legerősebbje, enyhíti a fájdalmakat, megszünteti a folyást, csillapítja a prostata gyulladást. A PAGEOL azonnali javulást idéz elő és egyaránt erőteljes valamint döntő kezelési módszert képez.

PAGEOL

latot néma csönd váltja fel. A fájdalmas beduin dal magával ragadja az egész társaságot. Majd egy héber bölcsődalt énekel Sarah, amelynek fináléja fuvolaszerű hangokbanvész el:

— Mamija.. Mamija..
Maria Sadova most felkiált a dobogóra Sarah-hoz:

— Tel Aviv dalát énekelj el, Sarah!
Sarah körül néz, mintha tanácsot kérne valakitől. Szemeivel a társaság zsidó tagjait keresi. Ezek kórusban kiáltják felé:

— Énekelj, énekelj!

És Sarah énekel. Énekétől mintha eltolódnának a Stúdió falai és hirtelen sárguló mezők izmos, domború mellű chalucai közelednének a társaság felé. Majd a tel-avivi uccáról, a zsidó rendőrről, a tengerről és kolóniákról zeng fel az ének.

Ritmusa bűvölő ismeretlenséggel zeng, magával ragad, a benne tomboló keleti temperamentum szinte tüzet okád.

A refrain magával ragadja a hallgatóságot:

— Hedad Erez Jisrael! — hangzik fel kórusban a kiáltás.

A kis társaság szinte észrevétlenül fonódik táncos lánccba, hogy a chalucock hóráját ropja el...

A hórák vége. Mindenki figyelme Calimachi hercegnőre irányul, aki az első felköszöntőt tartja a jemenita művésznőre. A hercegnő az új zsidó művészet jövőjére ürelette poharát. Calimachi herceg pedig Tel Aviváról beszélt lelkesen és színesen.

Ez történt Floria Capsali Stúdiójában. Mintha igaz sem volna. Pedig igaz. (h. e.)

Megkezdődött a karácsonyi nagy vásár!

Ajánlók csomagot adok minden kőspény vásárlónak!

1 m. házi vászon Lei 13	1 m. szövött wood berchet Lei 45	1 m. mintás ruha bárcsny Lei 76
1 m. mosott vászon Lei 17	1 m. ruhaszövet Lei 58	1 m. angol prima mintás ruha bárcsny L. 88
1 m. combiné b-tiszt Lei 17	1 m. mintás poncvola flanel L. 58	1 drb. Schrolli-tele ékező szaluóta L. 22
1 m. lenniz flanel Lei 19	1 m. francia figurális mintás poncvola flanel . . . Lei 63	1 drb. 6 szemé yes zourous d-maszt aprasz Lei 115
1 m. sima flanel paszteil színekben L. 35	1 m. 100 cm. széles gyapju intázeti ruhaszövet . Lei 66	1 drb. férfi ing 2 gallérral Lei 175
1 m. szövött berchet Lei 32	1 m. 140 szélés kabát szövöt L. 120	1 drb. férfi halo ing színes szegéllyel Lei 178

ZABÓ JENŐ divatnagyrúházában Cluj

HIREK

Biztató ének

Költőnkünk de nem merünk,
a végzetünk, az életünk
borotvaellen táncol
Halott a múlt, halott a ma,
nem használ immár jót,
a pokol köréttük lángol.

Kongó szivótkól fáj a lét,
meghalt a vágy, halott a szép,
úvölt a sors sakálja —
Anyánk: az élet könyve hull,
az égből lassan elborul,
méllyül a gond hínárja.

Es mégis, mégis: zene kell,
hát kell, mely újra felemel
s a Roniás lidércén győzhet
Tul a rosszon és tul a jón
az idő megújul hódítón
s megváltja majd a földet!

Salamon László

Korányi Frigyes lett az új magyar pénzügyminiszter. Budapestről jelentik: A hivatalos lap szombat reggeli száma közli Ernst és Mayer miniszterek felmentését és Korányi Frigyes bárónak pénzügy- és továbbá Karaffiáth Jenőnek vallás- és közoktatásügyi miniszterré történt kinevezését.

Tavaszig kilencmillióig fog felszaporodni az amerikai munkanélküliek száma. Londonból jelentik: William Greene, az amerikai munkaszüneti elnökeinek ki jelentései szerint számolni kell azzal, hogy a munkanélküliek száma januárban 7 és fél, tavasszal 9 millióig fog felszaporodni.

Az amerikai vasutársaságok újabb bércsökkentésére készülnek. Londonból jelentik: Több amerikai vasutársaság közölte alkalmazottjaival, hogy illetményüket 30 nap múlva 15 százalékkal leszállítja. A vasutasok szakszervezete nem egyezik bele tagjai fizetésük csökkentésébe.

Az ügyészséghez tessék át a Kreditanstalt Információs alapja felhasználásának ügyét. Bécsből jelentik: A Kreditanstalt Információs alapja felhasználásának ügyét vizsgálat lefolytatása céljából az ügyészséghez tessék át, 80 ezer szilling elszámolásáról van szó, amelyet mintegy hater ezer megrendelt bel- és külföldi lapokban megjelent tájékoztató cikkek honorálására és a cikkek táviró- és telefon utján történő továbbítására fizettek ki.

A dohánygyártásédek bérleti szerződése precíz magyar fordításban kapható dr. Mandel Fordító Irodában Cluj, Str. Memorandului 24. Ára 100 lej.

Leszerelünk! Párizsból jelentik: A francia kamara mai ülésén elfogadták a jövő év áprilisától egy évre terjedő időre szóló flottapótlási programot. Eszerint az idő alatt Franciaország haditengerészete részére 4 páncélos cirkálót, 1 torpedórombolót és 1 torpedóvadászhajót építtet. A munkanélküliség kérdését vitája során jobboldaliak és szocialisták között verekedés támadt s a botrány miatt az ülést fél kellett függeszteni.

Amnesziát kapott Woldemaras, a volt litván diktátor. Londonból jelentik: Kownói jelentés szerint Woldemaras volt litván diktátor, akit híveinek puccskísérete miatt szabadságvesztés büntetésre ítélték, amnesziát kapott.

Az új spanyol kormány végleges formába önti a Katalóniának adandó alkotmányt. Londonból jelentik: A spanyol kormány első teendői közé sorozza a közrend fenntartása érdekében szükséges intézkedések megszavazását, a választói reform végrehajtását és a Katalóniának adandó alkotmány végleges formába való öntését.

Vasúti katasztrófa London közelében. Londonból jelentik: Az angol főváros közelében ködben történt vasúti összeütközésnél három ember életét veszítette s mintegy negyvenen megsebesültek.

Nem volna nehéz a gonorrhoea terjedését mérsékelni, ha minden fertőzött ember már a betegség első jeleinél olyan felvilágosodott és lelkiismeretes volna, hogy Pageolt használja. De még az agykor annyira súlyos betegségét, a prostata megnagyobbodását is meggyógyítja a Pageol. Hogy ezt a súlyos bajt kikerülhesse, mindenki, aki betöltötte negyvenedik évét, ne vonakodjék végigcsinálni egy teljes Pageol-kurát. A gonokokkuszok, staphilokokkuszok, streptokokkuszok és kochbacillusok által előidézett fertőzések gyorsan, kényelmesen és diákrét módon szünteti meg.

Megszavazták a képeslapok monopólizálásáról szóló törvényjavaslatot

Bucuresti-Bukarest, december 19. A kamara tegnap esti ülésén megszavazta a képeslapok monopóliumáról szóló törvényjavaslatot. Az ebből befolyó jövedelem tudvalevően a közoktatásügyi minisztérium és ezért Jorga rossznéven vette, amikor Raducanu tiltakozott a javaslat tárgyalása ellen, mert azt nem nyomatatták ki és nem osztották szét a képviselők között, ami

hárszabály-ellenes. Ha önök annyira ragaszkodnak a formákhoz mondotta Jorga akkor majd ha az iskoláknak segélyeket kérnek, majd én is ragaszkodni fogok az előírásokhoz.

Az ellenzéki képviselők erre hangsúlyozták, hogy nincs kifogásuk a javaslat ellen, csak nem akarnak precedenst teremteni és ezért tiltakoztak.

Nóta Mórné temetése ma, vasárnap délelőtt 11 órakor lesz a Cheva Kadisa Hosszu uca 9. szám alatti gyászházából.

Véresverte a tanítónőt, mert megpofozta a leányát. Csernovicból jelentik: A Suceava melletti Piteni községben Sofia Filip tanítónő az iskolában megverte Constantina Puhac növendékét. A leány sírva ment haza, mire apja az iskolába futott és a tanítónőt a tanulók jelenlétében véresverte. Puchacot letartóztatták.

Nehéz székelésben szenvedők, akiknek az agyvértevelés, a fejfájás és szivdobogás, az emésztési zavarok és különösen a végbélbajok teszik az életet nehézé, igyanak reggel és este egyegyed pohár természetesen „Ferenc József” keserűvizet. Klinikai vezető orvosok igazolják, hogy a Ferenc József víz műtétek előtti és utáni időszakokban is nagymértékű hashajtónak bizonyul. A Ferenc József keserűvizet gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

Olvasás közben — vak az ember. Newyorkból jelentik: Frank K. Moss mérnök, aki érdekes kísérleteket végzett arrafelé, hogy milyen világitásra van szükségük a különböző munkakörben dolgozó embereknek, szénázós megállapításokra jutott ebben az irányban, hogyan dolgozik az emberi szem olvasás közben. Mindjárt az első megállapítás igen meglepő. Ez az, hogy az irodákban dolgozó embereknek tizenháromszor nagyobb világosságra lenne tulajdonképpen szükségük, mint amilyen világítás mellett ma dolgoznak.

Moss mérnök másik meglepő megállapítása az, hogy az emberi szem munkájának pontossága és gyorsasága sokkal nagyobb és kemény és fárasztó munkában eltöltött nap után, mint amikor reggel leül íróasztalához. Az igazi szénázós azonban az, hogy Moss megállapításai szerint olvasás közben az ember teljesen vak és csupán a másodperc törte része alatt lát. Az amerikai mérnök hallatlanul finom és végtelenül pontos műszerekkel látott munkához, amelyeknek segítségével olyan pontos időméréseket tudott eszközölni, amilyenre idáig még nem igen volt példa. Műszerei segítségével kimutatta, hogy olvasás közben az ember csak a másodperc hetszázad vagy maximálisan tizenötöd részét lát, míg a többi idő alatt teljesen vak. A szemspecialisták és az amerikai tudományos világ a legnagyobb érdeklődéssel tanulják Frank K. Moss munkáját, annál is inkább, mert újabb hasonló felfedezéseket is várnak tőle.

Az interimár bizottság nem teljesíti a rokkantaknak tett ígéretét. Ma a hadirokkantaknak egy küldöttsége kereste fel szerkesztőségünket. A hadirokkantak előadták, hogy a szerdai napon tartott gyűlésükön dr. Bornemisa Sebestyén, az interimár bizottság helyettes elnöke, ígéretet tett a rokkantaknak, hogy karácsony előtt 24.500 lej gyorssegélyt oszt ki közöttük. A hadirokkantak egyesületének vezetősége listát állított össze, melyen mindazok a nyugdíjasok szerepeltek, akik segélyre szorultak. A helyettes polgármester a lista benyújtása után azonban kijelentette, hogy az összeget nem utalja ki a rokkantak egyesületének, hanem a városi orvosi hivatalnak bocsátja rendelkezésére. Az orvosi hivatal vezetője aztán ki fogja osztani a rokkantak között a karácsonyi segélyt. A rokkantak egyesülete tiltakozik a segélyosztás ilyen megoldása ellen és kéri az interimár bizottságot, hogy a karácsonyi segélyt a rokkantak egyesületének utalják ki.

A „nagy-mama-bandita” bűnlajstroma. Csikágóbból jelentik: A bíróság sorozatos rablásokban bűnösnek mondta ki Mrs. Anna Baranskyt, a 67 éves női gonoszttevőt, akit amerikaszerzte „nagy-mama-banditának” neveznek. Ez az öreg asszony — akinek kilenc unokája él — fiával együtt évek óta rabol Csikágóban. Bejött egy-egy üzletbe, valami csekélységet vásárolt s kileste fizetősor, hogy van-e pénz a kasszában. Ha sok pénzt látott, jelt adott fiának, az berontott s revolvert rántott úgy a „nagy-mama”, mint a fia. Ő „falazott”, fia pedig elemelte a pénzt. Huszonhárom ilyen esetben mondta ki rá a bíróság a bűnösséget.

Megjelent a Gyilkos karácsonyi száma. Kétségtelenül szenzációja a karácsonyi újságcikknek a Gyilkos december 19-én megjelent karácsonyi száma, amely 320 oldalon értékes mellékletekkel gazdagítva jött ki. Egy teljes regény, 160 oldal illusztrált színházi melléklet, egy teljes szindarab, a Gyilkos karácsonyi számának mellékletei és ezenkívül a romániai magyar újságírás következő ki-tünőségei irtak cikket, riportot és írodalmat a karácsonyi számba: Asztalos Sándor, Bartalis János, Baradlai László, Barna Sándor, Benami Sándor, felei Fazekas Bertalan, Fekete Tivadar, Franyó Zoltán, Gyárfás Endre, Győri Illés István, Halász József, Ligeti Ernő, Markovits Rodion, Mezei Sándor, Mikes Imre, Olajos Domokos, Pogány Marcell, Radó Imre, Simonis Hugó, Szabó Imre és Szász Endre. A rendkívül gazdag és tartalmas karácsonyi szám ára 20 lej. Kapható minden újságárusnál.

NAPRÓL NAPRA

Le Corbusier párizsi építőművész, a modern stílus mestere vítaestet rendezett a Pleyel-teremben az építészetéről. Az új művészet ellenségei állandóan közbekiabáltak s nem hagyták szóhoz jutni az építőművészt és tanítványait. A vítaest így dühödtt veszekedések és ordítózások larmájába fullt.

A newyorki Metropolitan Opera látogatottsága, jóllehet szinpadán ebben a szezonban a leghíresebb énekművészei és művésznői léptek fel, estéről estére állandóan esőkent.

A Charing Cross pályaudvar közvetlen közelében a Themse felett fog megépülni London repülőtere, hogy a legutolsó nem Croydonból, hanem az angol főváros belső területéről indulhassanak utjakra.

Christienell, Londonban hétfőn árvérés alá kerülnek a volt bajor király ház koronázási ékszerai és egyéb kincsei.

Egyik Marseille kikötőjében horgonyzó hajó áruszállítmánya között mástól mázsa kábítószert foglaltak le. Az ópiumesempészessel kapcsolatban a feladót és néhány társát a konstantinápolyi rendőrség letartóztatta.

Elisabeth Bergner Ariane című filmjének elkészült angol és francia nyelvű változata.

Primăria Municipiului Cluj No. 25107—1931.

ANUNT

Municipiul Cluj inchiriaza prin licitatie publica cu oferte in scris, inchise si sigilate pe durata de 3 ani incepand dela 1 Martie 1932 localurile de pravalie ocupate actualmente de firma Perry-Peruti in cladirea Primariei din str. Regina Maria Nr. 2. Licitatia se va tinea in conformitate cu dispozitiunile cuprinses in art. 88 —110 din legea contabilitatii publice si cu normele generale pentru tinerea licitatiilor publicate in Monitorul Oficial Nr. 127—931 in ziua de 14 Ianuarie 1932, orele 11 a. m. inaintea Comisiei de licitatie, sala de sedinta.

Odata cu predarea ofertei concurentii vor depune in plic separat la mana presedintelui Comisiei o garantie provizorie in numerar sau efecte garantate de stat egală cu 5 la sută din suma oferita drept chiria pe intreaga durata de mai sus.

Conditunile de licitatie se pot vedea in biroul Serviciului Economic. Cluj, la 15 Decembrie 1931.

Primăria Municipiului Cluj

Vidam sarok

Egy skót meghívót kap az aberr-deen Német klub kábaréval egybekötött táncmulatságra. A skót nem megy el a táncmulatságra, mert nem tud jól németül és nem érti a meghívó alapján levő „Entritt frei” szavakat.

Másnap a skótot halva találják a földön, mellette egy kis német szótárral. Megütötte a guta.

Két arisztokrata beszélget. — Képzeld kedves Agenor, hányszeretett nejem a tegnap éjszaka folyamán egy gyermekkel ajándékozott meg — mondja az egyik. — Fiu, vagy lány — kíváncsisáddik Agenor. — Találd ki... — Fiu — szól Agenor diadalmassal. — Nem... Agenor kicsit gondolkodik aztán egy szót: — Akkora kék, nem tudom elképzelni mi lehet...

Prima dióbel nagybani eladónak. Kér en ár-ajánlatot. Kornis Te Ivérek R. T. Arsd. Sürgön cím: Kornfre. Telefon 50.

TÖRHETELLEN PORCELLÁN!

Drezdai EBÉDLŐSZERVIZ 480 lej
Drezdai TÁNYÉR NAGY . . . 11 lej
Drezdai TÁNYÉR KICSI . . . 9 lej
Metszett VIZESPOHÁR . . . 4 lej
Metszett BOROSPOHÁR . . . 3 lej

FISCHER

ÜVEGUDVAR CLUJ

Ves

az orszá
nagyo
mintakárt

KÜZ

Az erde

Cluj-Kolozsvár, decen meghódítása nem könnyű felvőképessége sem valami erősen — a minde gazdasági depresszió folyt ezert a többi exportáló szemekkel ügyelnek az ra. És mégis kétségtele veszélyeztetett iparunk nek látszó próbálkozás visszariadjon, csakhogy megfelelő munkalehető szerintünk nincs is ab lénség, hogy például a — általunk gyártható iparunk szállítsa. Hely nagyon sok tekintetben nagyon sok iparikkhez olcsó hajtóerő és főké vid vizit) sokkal elő dül Németországé, szágé, Franciaországé, riké, amelyek ma u száhitói a teljesen ipa keletnek. Pedig a Köz lany országa u. m. E g zia, Mezopotámia és mult évben ca 400 mi importált iparikketből. Ennek több mint e kisebbjike, az utolsó t építőmunka folytán r lesztina — használta f bevitel lehetőségekre az egyetlen adat, hog 1920-ban a bevétel ali tett ki a 930-as ma szemben. Majdnem s többi említett országó önönlés pénzben és en ka folyton tart és me kig feltétlenül tartani ayos, hogy a kikötői, o anyaga folytán a Közé ben már ma is fontos lesztina közvetítő-ke nova-tovább nélkülöz minden exportállam r kicsiny palesztinai nag évekkel ezelőtt fellé szerepét és hogy kapo említett közleketi f mint magukkal az ipa exportáló országokkal felelően kiépítse: ren zeleketi évenkénti tav mintavásárokat” Tel- mintavásár 1929 tava közelebbi 1932 tava tól 20-ig lesz megta

IMPOT

BAIUM BESUB
RADIU
Egyetlen száraz
egy lótlaknál
RADIU-ULTRA
Med, évtizedek
máskor hárs
felvilágosít
Vendéglátás
Szeged 2 3-40 E

"Vestis"
az ország leg-
nagyobb
mintakártyaüzlete

Szabójától kérje a
"Vestis"
mintakártyáját

A
"Vestis"
szövefei jók,
szépek,
árai a legolcsóbbak

Ne vásároljon
tehát ruhát,
míg a "VESTIS"
kollekciót meg nem
tekintette
VESTIS Szövetnagyruház
Brassó, Lencsor 26.

KÜZGAZDASÁG

Az erdélyi ipar és a telavivi mintavásár

Cluj-Kolozsvár, december 19. Uj piacok meghódítása nem könnyű ma, amikor ezek felvevőképessége sem emelkedhetett valami erősen — a mindenütt érezhető gazdasági depresszió folytán és mert ugyanazért a többi exportáló államok is árgus szemekkel ügyelnek az ő felvevőpiacikra. És mégis kétségtelen, hogy a létében veszélyeztetett iparunk még a lehetetlenség látszó próbálkozásaitól sem szabad visszariadjon, csak hogy a kapacitásának megfelelő munkalehetőséghez jusson. De szerintünk nincs is abban semmi lehetetlenség, hogy például a Közelkelet minden — általunk gyártható iparcikkét — a mi iparunk szállítsa. Helyzetünk ezt illetőleg nagyon sok tekintetben olcsó nyersanyag, nagyon sok iparcikkhez olcsó munkaerő, olcsó hajtóerő és főként olcsó, mert rövid vizut) sokkal előnyösebb, mint például Németországé, Ausztriáé, Csehor-szágé, Franciaországé, Angliáé és Ameri-
káké, amelyek ma ugyszólván egyedül állító a teljesen ipar nélkül álló Közel-keletnek. Pedig a Közelkeletnek csak né-
hány országa u. m. Egyiptom, Szíria, Perz-
sia, Mezopotámia és Palesztina: az elm-
últ évben cca 400 millió dollár értékben
importált iparcikkeket a fenti 6 orszá-
ból. Ennek több mint egytizedét, ezek leg-
kisebbitje, az utolsó tíz évben, a cionista
építőmunka folytán erősen fellendült Pa-
lesztina — használta fel. És a palesztinai
beviteli lehetőségekre erős fényt vet az
az egyetlen adat, hogy 10 évvel ezelőtt,
1920-ban a bevétel alig 10 millió dollárt
lett ki a 930-as majdnem 40 millióval
szemben. Majdnem azonos a helyzet a
többi említett országokban is, mivel a be-
vételcsökkenés pénzben és emberben Palesztiná-
ra folyton tart és mert hosszú évtizede-
kig feltétlenül tartani is fog; egész bizo-
nyos, hogy a kikötői, országutjai és ember-
nyaga folytán a Közelkelet kereskedelmé-
ben már ma is fontos szerepet játszó Pa-
lesztina közvetítő-kereskedelmi szerepe
hova-tovább nélkülözhetetlenné fog válni
minden exportállam részére. A ma még
kiesiny palesztinai nagykereskedelm már
frakkal ezelőtt felismerte az ő fontos
szerepét és hogy kapcsolatait egy a már
említett közelkeleti fogyasztó piacokkal,
mint magukkal az iparcikkeket termelő és
exportáló országokkal is idejében és meg-
felelően kiépítse: rendszeresítette a „kö-
zelkeleti évenkénti tavaszi nemzetközi áru
mintavásárokat" Tel-Avivban. Az első
mintavásár 1929 tavaszán volt és a leg-
utóbbi 1932 tavaszán, vagyis április
1-től 30-ig lesz megtartva. Ennek munká-

latalra vonatkozólag az alábbi informá-
ciókat kaptuk: Az 1932-ös tavaszi telavivi
nemzetközi mintavásár megnyitására
szolgáló munkálatok nagyon intenzíven
folytak. A mintavásár elnöksége ugyan-
azokból áll, akik 1929-ben is tagjai volt-
tak az elnökségnek. Palesztina főkörmá-
zója — mint 1929-ben is — átvette a min-
tavásár védnökségét. A zsűri elnöke S.

F. Campbell, a déli terület kormányzója.
A mintavásár két irányu: vásár és ki-
állítás Palesztinán kívül Egyiptom, Szi-
ria, Mezopotámia és Perzsia részvétele
biztosítva van. Előreláthatólag több ezer
európai fog részt venni a kiállításon és
így a Közelkelet kereskedőinek megfelelő
alkalma lesz új kapcsolatok szerzésére
Európával és így ezek a telavivi mintá-
vásárok rövidesen átvehetik a leipzig vi-
lághírű mintavásárok szerepét a Közel-
kelet részére.
A mintavásáron való részvétel tehát fel-
tétlenül időszertű és célszerű. Ugyanugy,
mint Angliában, Olasz-, Francia-, Cseh-
és Németországban: nálunk is Cluj, Str.
Avram Jancu 8. állította fel a vásárigaz-
gatóság egy beszerző irodát, amely mind-
den érdeklődőnek szívesen és díjmentesen
rendelkezésre áll.
Az S. M. R. hajózási társaság 40 száz-
lék kedvezményt ad a mintavásárra menő
árúküldemények fuvardíjából, míg a CFR
141218. sz. rendeletével 50 százalékos enged-
ményt ad a visszaérkező árukra.

gokkal szemben az adósságukat a
Nemzeti Bankba fizetik be lebben, a
Nemzeti Bank által megállapított árfo-
lyamon. A Nemzeti Bank felhatalmazást
nyer arra, hogy az illető országok bank-
jegykibocsátó intézeteivel egységre
lépjen az adósságok kompenzálása tekin-
tetében. Az egyezség megtörténte után
a Nemzeti Bank a hozzá befolyt értékek
erejéig a külföldi követeléseket kifizeti.
Ez a devizasabályozó rendelet elsősor-
ban Magyarországot és Ausztriát ér-
dekl, amely államokban a román ex-
portőröknek jelentős követelményeik
vannak s amelyeket az eddigi tárgyalá-
sok során nem sikerült megkapniok.

TÖZSDE

Kolozsvár, december 19. Márka 40.50
holland forint 68.50, dollár 170, font
615, fr. frank 6.70, lira 8.80, cseh ko-
rona 5.03, pengő 22, dinár 3, silling 19,
sv. frank 33.15, zloty 19.50, belga fr.
24.

Bukarest. Francia fr. 6.59, font 583,
dollár 168, fr. frank 23.40, lira 8.68
cseh korona 5, márka 40.05, holland fo-
rint 67.60.

Zürich. Márka 211.25, holland fo-
rint 205.75, dollár 512 és fél, font 17.65
frank 20.13 és fél, lira 26.110, cseh
korona 15.18, pengő 90.02 és fél, di-
nár 9.05, lej 3.07, zloty 57.50.

Az üzletek karácsony előtti zárórja.
Bukarestből jelentik: A munkaügyi mi-
niszterium rendelkezést adott ki, amely
szerint december 22., 23. és 24-én délben
az összes üzletek nyitva tarthatnak, este
pedig az összes üzletek zárórja a ren-
desnél egy órával későbbre tolódik. Az
üzletlajdosok kötelesek a személy-
zetnek délben felváltva ebédszünetet
adni. A borbély és fodrászüzletek kará-
csony másodnapján déli egy óráig nyitva
tarthatnak.

Nem kerülhető el a francia Mezőgaz-
dasági Hitelintézet csődje. Párizsból je-
lentik: Általános az a meggyőződés,
hogy nem lesz elkerülhető a Mezőgazda-
sági Hitelintézet csődje, mert a szená-
tus nem szavazza meg a mentéshez szük-
séges 100 millió frankot A fizetésképtel-
len szövetkezet bezárta párizsi központ
és sok száz vidéki fiókjának helyiségeit.
Ujra két centtel olcsóbbodtak a gabo-
naárak a csikágói gabonátözsden. New-
yorkból jelentik: A csikágói gabona-
tözsden argentinai nagyobb buzaállí-
tások és az európai piacok mérsékelt ke-
resletének hírére az árak ujra 2 centtel
olcsóbbodtak.

A font és az északi valuták ujabb ár-
folyamását szenvedtek. Párizsból jelen-
tik: A font és az északi valuták az ér-
téktözsdeken ma ujabb árfolyamást
szenvedtek.

Tíz hónap alatt 700 millió yen értékű
aranyat exportáltak Japánból. London-
ból jelentik: A japán aranykészlet 550
—570 millió yen értéket képvisel. Tíz
hónap alatt 700 millió yen értékű ara-
nyat exportáltak Japánból.

Ujabb számos importcikkre léptek
életbe az ötvenszázalékos angol vámok.
Londonból jelentik: Szombattól kezdve
életbeléptek érték után 50 százalékos
vámok a következő importcikkekre: gu-
mival impregnált szövetek, rádiólampák
és alkatrészek, vadászfegyvertöltények
és hüvelyek, világításhoz használt üveg-
neműek, gyapot- és kötött-szövött áruk,
fényképező gépek és fényérzékeny leme-
zek, villamos izzólampák, alkatrészek és
más világító berendezések.

„ILLUSTRATION“ karácsonyi szá-
ma 128 oldal, rengeteg csodás kivitelt
színes műmelléklet, illusztráció érdek-
feleltető olvasmány, 240 lej. Lepagenál
Cluj. Postán utánvétellel.

A minisztertanács fontos rendeletet adott ki a devizaforgalom szabályozásáról

Ama országok részére, amelyekben a devizaforgalom szabályozása megakadályozza a román követelések behajtását csak a kompenzációs pénztár közvetítésével történhetnek fizetések

Bucuresti-Bukarest, december 19. A
minisztertanács pénteken rendeletet
adott ki a devizaforgalom szabályozásá-
ról. A rendelet szerint: fizetések azon
országok részére, amelyekben a deviza-
kereskedelm szabályozása megakadályozza a román követelések folyósítását,
csak a Nemzeti Bank mellett felállítandó

kompenzációs pénztár közvetítésével esz-
közlhetők. Mindazok, akiknek ilyen or-
szágokkal szemben követeléseik vannak,
követeléseiket tartoznak bejelenteni a
kompenzációs pénztárnál. A bejelentés-
sel egyidejűleg közölni tartoznak azt is,
hogy a követelések törlesztésével eddig
milyen kiutalások történtek. Ilyen orszá-

A krízis áldozatát követel

a társadalom minden rétegétől
cégem is áldozatot hoz
és lehetővé teszi a fizetések redukciója arányában leszállított árrakkal, hogy

Karácsonyi

szükségletét nálam mindenki beszerezhesse
December 1-én érvénybe lépő
Karácsonyi árak

Tweed kabátzövet 150 cm. széles 175 lej	Sárga vászon 1 méter — — — — — 11.50 lej
Crepe de Chine elsőrendű 100 cm. széles — — — — — 125 lej	Jóminőségű mosott vászon kelen- gyének alkalmas — — — — — 29 lej
Mintás francia bársonyok 1 méter 78 lej	Fehérnemű selyem tussor minden színben — — — — — 29 lej
Mosó delain 1 méter — — — — — 19 lej	
Cosmanosi cérna marocain 1 méter — — — — — 29 lej	

Nem selejtes áru! **Tejlesen hibátlan!**

Biró Cluj-Kolozsvár

csak: Calea Regele Ferdinand 11a
Minden vevő a vásárlási összeg nagyságára való te-
kintet nélküli értékes karácsonyi ajándékot kap!
December 31-ig a hirdetett árakból még 10 százalékos
engedmény, ha ezen hirdetésre hivatkozik!

IMPOTENCIÁT
BESZÁRZÁS
RADIUM-ULTRA-REGENERATOR
Egyetlen száraz radium-borogatóval
meg lehet gyógyítani a nőknél teljesen
száraz vaginát.
RADIUM-ULTRA-REGENERATOR
Ez az évtizedekre szóló hatással. Ártal-
matlan leírás kezdés. Kérjen ingyen
leírásokat és képeket.
Vendéglátás: „DIONESS”
Bucuresti 11. B-dal Caza Bradei 1a. No. 19

ber 20.
RA
művész, a
stet rende-
pítészetrol.
állandóan
ak szóhoz
antványait.
kedések és
Opera lá-
adán ebben
énekművé-
fcl. estérbli.
dvar közvet
ett fog meg-
hogy a légi
em az angol
idulhassanak
hétfön árve-
ajor királyi
egyéb kin-
ben horgony
között másté
k le. Az ópi-
latban a fel-
konstantiná-
tta.
né című film
francia nyelvű
Cluj Cluj
T
riazá prin B-
e in scris, in-
rata de 3 ani
e 1932 localu-
e actualmente
iu in clădirea
na Maria Nr. 2
in conformita-
rinse in art. 88
bilitatii publicé
pentru tinerea
Monitorul Ofi-
ua de 14 Ianu-
m. inaintea Co-
de sedinte.
fertelor concu-
plic separat la
misiei o garan-
erar sau efecte
la cu 5 la sută
t chiria pe int-
us.
tie se pot vedea
Economic.
1931.
municipiului Cluj
arok
t kap az aber-
kabarával egybe-
ára. A skót nem
ságra, mert nem
nem érti a meg-
atritt frei" szava-
halva találják
gy kis német szó-
guta.
beszélget.
es Agenoh, hón-
egnap éjszaka fo-
kkel ajándékozott
egyik.
ny — kíváncsisá-
genor ándalmasan
ondolkozik aztán
nem tudom elkép-
dióbel
nak. Kér en ár
is Tejtvérek
Sürgön cím:
telefon 50.

UJ KELET Legújabb hírek

Ötször kellett félbeszakítani a kamaraülést a példátlanul botrányos jelenetek miatt Robu cuzista képviselő a kamara üléstermében durván inzultálta Blumenfeld-Scrutátort, az országoshirű publicistát

Cuza uszította Robut Blumenfeldre. Az újságírószervezet elnöke tiltakozott a brutális támadás ellen

Egy kormánypárti képviselő Trancu-Jasi fejéhez vágott egy halom törvényjavaslatot

Bucuresti-Bukarest, december 19. Ma délelőtti ülést tartott a kamara, amely nagy viharok között játszódtott le.

Trancu Iasi az ülés megnyitása után tiltakozott az ellen, hogy meglepetés-szerű törvényjavaslatokat terjesztenek a parlament elé. Így tegnap este is meg-lepte a Házat a képeslevelezőlappokról szóló javaslattal.

D. R. Ioanitu csatlakozik a felszó-laláshoz és tiltakozik a házszabályok flagrans megsértése ellen.

Otetelesanu kéri, hogy a jövőben tar-tózkodjanak ettől a módszertől.

Florea kormánypárti a szatmári isko-laleépítés ellen emel szót. Elnök ezután közli, hogy Hatteganu Gyula dr. lemondott mandátumáról és helyébe a maros-megyei listán soron következő Ciupe lett a képviselő.

Egyre izgatottabb az atmoszféra a törvénygyártás miatt

Negura liberális panaszkodik a tör-vénygyártás miatt. A képviselőknek nincs idejük áttanulmányozni a javas-latokat.

Válcovici miniszter megállapítja, hogy az előző kormányok ugyanilyen módszer-rel dolgoztak, sok fontos javaslat van, amelyeket el kell intézni.

Negura: Akkor miért halasztották el egy hónappal a parlament megnyitását? Ciuculescu: Ez az egyetlen parlament, amely tíz nap alatt szavazta meg a költ-ségvetést.

Negura: Napról-napra fontos adója-vaslatokkal nyomorítják meg az országot. Válcovici miniszter: A parlament meg-nyitását elhalasztottuk, hogy a javasla-tok elkészítésére kellő idő legyen. Azok, akik most itt védik a parlamentarizmust, mesterek voltak a törvénygyártásban.

Raducanu megállapítja, hogy az új ritmus nem tud új módszert produkálni.

Trancu Iasi fejéhez vágják a törvényjavaslatokat

A kamara tagjain nagy idegesség vesz erőt, hatalmas zaj az összes padokban. Trancu Iasi is megállapítja, hogy amit a kormány tesz, az visszaélés a parla-mentarizmussal.

A volt averescanus miniszter kezébe vesz egy csomó új törvényjavaslatot, odasiet Válcovicihoz és előtte a föld-höz vágja a papírcsomót.

A kormánypárti képviselők Válcovici köré csoportosulnak, Caline Istrate felkapja a Trancu Iasi által ledobott iratsomót és Trancu Iasi fejéhez vágja.

Óriási zaj tör ki erre. Az összes kép-viselő a miniszteri padok elé tódulnak és ugylátszik, nem lehet elkerülni az általános verekedést. Az utolsó pillanat-ban Milcoveanu és Isante ezredes-képvi-selőknek sikerül rendkívüli erőfeszítés-sel szétválasztani a két táborot.

Elnök felfüggeszti az ülést, majd 10 perc múlva Topa alelnök nyitja meg azt újból.

Válcovici miniszter áll föl szólásra, de az ellenzék olyan lármát csap, hogy nem tud szöveg jutni.

Dimitru Artareanu liberális képviselő így kiált az elnökhöz:

— Elnök ur, Önök úgy a saját, mint a parlament nevében elégtételt kell ad-nia a király egy volt tanácsadójának. Utasítsa fegyelmi elé azt az embert. Hossz-szantartó zaj.

Válcovici ismét beszélni akar, mire Negura odaköltözik, hogy addig nem lesz,

itt tárgyalás, amíg elégtételt nem adnak. A miniszter erre felveszi irattáskáját és eltávozik a teremből, az elnök pedig új-ból felfüggeszti az ülést.

Ismételt szünet után Topal alelnök ja-vasolja, hogy Trancu Iasit utalják a fe-gyelmi bizottság elé Istrateval együtt.

Otetelesanu beszélni akar, de most a többség őt nem hagyja szóhoz jutni. A zaj egyre tart, az ülést harmadszor is

Egy cuzista inzultálta Bukarest egyik legtekintélyesebb újságíróját

A kamara délutáni ülésén talán még szenvedélyesebb volt a hangulat, mint délelőtt. Lupu dr. szólal fel újból első-nek és megint a polgári hajózás ügyével foglalkozik Cuza hirtelen félbeszakítja a szónokot és az elnökhöz fordul:

— Elnök ur! Blumenfeld zsidó új-ságíró bejött az ülésterembe.

Blumenfeld az Adeverul főmunkatársa a bukaresti újságírógárda egyik legkivál-lóbb tagja, aki napról-napra Scrutator név alatt írja politikai cikkeit.

Blumenfeld Cuza szavaira az ajtó felé megy.

A sajtószindikátus elnöke tiltakozik Robu kvalifikálhatatlan magatartása ellen

— Az alkotmány egyenlő jogokat biz-tosit az ország minden egyes polgárá-nak. Nem tűrhetünk el olyan módszere-ket, amelyeket az utóbbi időben Robu képviselő enged meg magának. Energi-kusán tiltakozunk egy képviselő ilyen magatartása ellen. Ami ma itt történt

az a világ egyetlen parlamentjében sem történt volna meg, hogy tudni-illik az ország egyik illusztris újság-íróját egy képviselő durván inzul-tálja.

Rendszer és bevett szokás a román par-lamentben, hogy a nevesebb újságírók-nak szabad bemenetelük van az üléster-embe is, bár ezt a házszabályok nem engedik meg. Kéri, hogy Robut kvalifi-kálhatatlan magaviseletéért utasítsák a fegyelmi bizottság elé.

Lupu: Inkább az egészségügyi bizott-ság elé.

Lucian dr.: Vegyék tudomásul, hogy a szociáldemokrata párt nevében tiltako-zom Robu képviselő viselkedése miatt és kéri fegyelmi bizottság elé való utasi-tását.

Ki csinálta a színházat?

Cuza megy fel a tribúnra és így kezdi: A Nemzeti Színház igazgatója...

Mavrodi: Mint az újságírószindikátus elnöke és mint képviselő beszéltem.

Cuza megismétli: A Nemzeti Színház igazgatója...

Negura liberális: Ön csinál itt szin-házat.

Cuza folytatja: Melodramatikusan ját-szotta el nekünk Blumenfeld esetét. Az újságíróknak tilos az ülésteremben tar-tózkodni. En felhívtam az elnök ur fi-gyelmét, hogy újságírók vannak a terem-ben, amire Robu ur kitessékelte. Ennyi történt.

A szép Nő vágya?? Ady selyemharisnya

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó R. T. nyomása, Cluj, Str. Baron L. Pop. No. 10. Telefon 9-77.

dik az Adeverul, mert szeretnék ennek lapnak a támogatását megnyerni.

Mavrodi: En itt egy újságíró és a ka-mara méltóságát védem.

Lucian dr.: Ennek Otetelesanu ur ug-bátezik van valamilyen ügye az Adeverul-lal és azért van ilyen véleménye. Az új-ságíróknak rendezzenek be a földszinten egy-pályt, mert az emeleti sajtópályákba semmit sem lehet hallani.

Jon Dumitrescu újságíró képviselő: Majd futhatnak az urak a kéziratokkal kezükben, az újságírók után, hogy köz-ljék a beszédjüket.

Scutaru újságíró képviselő szintén til-takozik az inzultus ellen.

Varian kormánypárti: En is voltam ú-ságíró, de azért igazat adok Robunak.

Scutaru: Maga újságíró volt? Nem volt soha toll a kezében. Legfeljebb újságíró lehetett.

Folytatódnak az épületes jelenetek

A hangulat valahogy lecsendesül és Va-silescu Carpen ipar és kereskedelmi mi-niszter válaszol Lupu egyik régebbi inter-jelációjára. Elismeri Johnson komandó kiváló képességeit, de hangoztatja a le-folytatott ankét törvényességét is és ig-a megtörtént eseményeken nem változ-tathat.

Lupu, aki replikálni akar, a kormány-párti csak nehezen engedi szóhoz. Lupu ve, il is kijelenti, hogy a válasszal min-csen megelégedve. Félbeszakítja és a za-ban Teposu alelnök felfüggeszti az ülést.

Lupu otmarad az emelvényen és ra-gaszkodik ahhoz, hogy beszélni fog. Topa alelnök felmege a szövegre és rá akarja bírni Luput, hogy az izga-tott hangulathoz adjon le a beszéd-ről, Argetoianu azonban elvonja To-pát Lupu mellől.

Spulberu tepista Lupu felé kiált: De magóg.

Lupu: Maga állat. Maga beszél? Esem-tizenötmillió lejt vesz fel a Resicától és nem dolgozik semmit.

Hány helyről huz fizetést a iparügyi miniszter

Az ötperces szünet után Lupu újra ki-jelenti, hogy Vasilescu Carpennek, az iparügyi és kereskedelemügyi miniszter-nek nincs morális jogosultsága arra, hogy valaki felett pálcát törjön. Felolvassa Ja-cobovici egyetemi tanárnak hozzáintézett levelét, amelyben Jacobovici reámutat arra, hogy Vasilescu Carpen álláshalmozó, aki legalább öt helyről huz fizetést.

Vasilescu Carpen: Jogom volna arra, hogy öt helyről huzzak fizetést, de én csak másfél fizetést veszek fel, a minisz-terit és a politéchnikai tanári állás után járó félfizetést.

Az újságírók megtapsolják Blumenfeldet

Újabb szünetet rendelnek el. A folyosón Otetelesanu összeszólalkozott Blumen-felddel, a kitessékelte újságíróval, akitől azt kérdezte, hogy miért maradt tovább is a kamarában és jelenlétével miért iz-gatja a kedélyeket. Blumenfeld válaszá-ban célzást tett arra, hogy Otetelesanu gyakran udvarolt az újságíróknak, hogy beszédeit közöljék. Szenvédelyes vita tá-mad, amelyben résztvesznek a többi újsá-gírók és az őket védő képviselők is, akik Blumenfeld egyik szellemes válaszát meg-tapsolják.

Otetelesanu nagy mérgesen felkiált: Ki mer itt tapsolni? Az újságírók mer-nek itt tapsolni, akik itt csak megtűrt személyek?

Blumenfeld visszavágott: Mi az, hogy megtűrt személyek. Mi kötelességünk teljesíteni az ország közvéleményével szemben.

Dec. 19-én Dec. 19-én

Gyilkos karácsonyi száma

320 oldal 20 lej

HIRDENSEN AZ UJ KELET... HIRDENSEN AZ UJ KELET...

1 taxa post-
plante în m
No. 224.7.6
da Baron L.
Telefon: 9-77
vonta 110,
600, egés.
havonta 1,
egészére 1
értékű va
szerint. Az
bánság zsidóság
Cikkeink utányo
rás megjelése

Ahonnán lehet

A válság napról-napra — a polgárok jövőjéről.

Logikus, természetesen az állam is csökke. Nem is kell ezt sok demista is tudja, hogy a lakosság adó jár.

Uj adók árasztják a pénzügyminiszter. Csak egyetlen ember országban.

Argetoianu. Aki szerencsétlen pénzügyminiszter.

Vagy talán éppen e. Uj adók árasztják a pénzügyminiszter. Csak egyetlen ember országban.

Argetoianu cinikus. Azt mondotta: az a venni, ahonnan még le.

Sok mindent lehet, lehet venni az ut. lehet huzni a párn. lehet éhezni az egés.

De vajjon — ezért berek az állam nevéért?

Letagadni az I

Argetoianu megol munkanélküliség prob. Egysszerűen kijelen hogy Romániában n

megoldotta azt a pro-talan törí a fejét E miniszterelnök.

Ha mégis akadna i nélküli, a legjobban elpusztul éhen, neho

ságba hozza a minis-pénzügyminiszter ször-baragítani semmiképp hiszen ha rá találna

mini pénzügyminiszter-átnyargal belügymin-egészen biztosan baj

Milyen jó dolga va hogy egyszerre lehet i belügyminiszter is.

Mint pénzügyminisz-kanélkülíeket és már nélküli segélyt folyosít

Ha pedig a letagad-tul hangosak találnána belügyminiszter megta

csit mőrese. Hogy hallgassanak vabb.

Egyáltalában tegyen is volnának a világon.

Szégyljék magukat, zavarják a derék mini-édes álmát azért a fal

A nők jogai

Trancu-Jasi képvisel-segre szánta rá magát tett a nők polgárjogát

Olyasmire szánta rá m Angliában a konzervati

zett és hozott tető alá gati kulturállamban m

dott álláspont. Hogy a sága nélküli is rendel

kal, vagyonukkal, ha hebb vonatkozásokban

A javaslat ellen egy egyetemi tanár dörgött természetesen vele hal

mus" összes figurái. A mult mielőtt megkísére hozni.

Az „uj ritmus“ pol-orientáltságát kevés ökéletesebben, mint az ezt a „felforgató“ jav

Az egyetlen hiánya enn nek az, hogy Jorga pr jelen azon a tárgyalás vaslatot elvetették. Hol

ő is felforgatónak deki